

# আন্বেষণ

প্রথম বছৰ ■ নৱম সংখ্যা ■ অক্টোবৰ, ২০১৪

শাৰদীয় দুৰ্গোৎসৱ

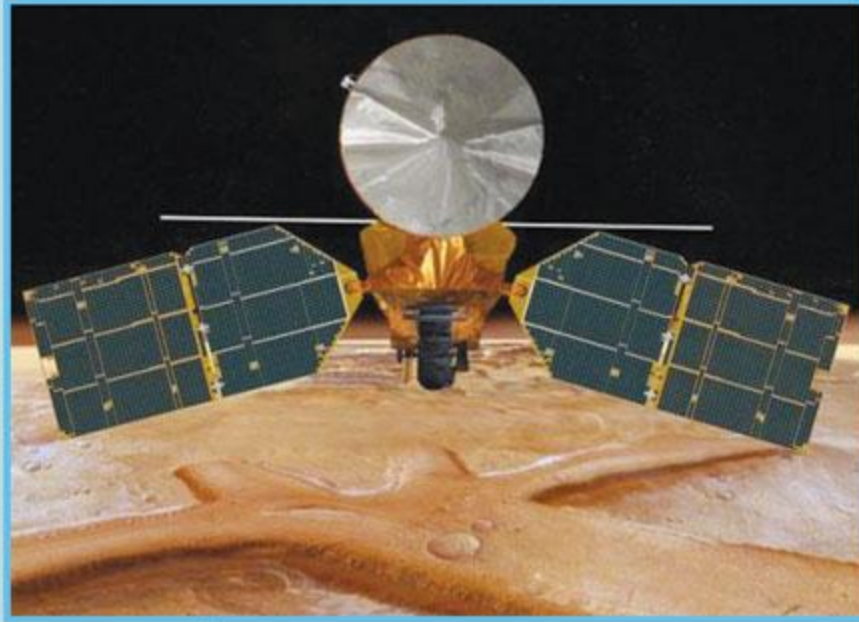
নৰেন্দ্ৰ মোদীৰ জাপান ভ্ৰমণ

সৌৰ ধুমুহা

ইউৰোপৰ গৌৰৱ আল্পছ



সৰ্বমতী আশ্ৰম আৰু দাপ্তী যাত্ৰা



মংগলযান, প্রসংগ পৃষ্ঠা ৫



মন্ট ব্রেক, প্রসংগ পৃষ্ঠা ২৭



টীম ইণ্ডিয়া, প্রসংগ পৃষ্ঠা ৩১

# অন্বেষণ

প্ৰথম বছৰ, নৱম সংখ্যা, অক্টোবৰ, ২০১৪ চন

## সূচীপত্ৰ

- |  |                            |
|--|----------------------------|
| ২ সৌৰ ধুমুহা কি? ই কেনে বিপৰ্যয় আনিব পাৰে?                | ২০ শাৰদীয় দুৰ্গোৎসৱ       |
| ■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা                                       | ■ পল্লৱী গোস্বামী          |
| ৫ দেশ বিদেশৰ খবৰ   | ২১ মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ   |
| ■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী                                   | ■ ৰবীন্দ্ৰ বৰ্মন           |
| ৮ আফ্ৰিকাৰ বনৰীয়া কুকুৰ : এবিধ স্বাৰ্থহীন মৰমিয়াল প্ৰাণী | ২৪ মেৰী কম                 |
| ■ বিনয় মোহন শইকীয়া                                       | ■ লিপিমণি দত্ত             |
| ১০ খবৰৰ লেছেৰি বোটলা                                       | ২৬ সভা                     |
| ■ সংগ্ৰহ : পংকজ বৰা  | ■ কবিতা পাটগিৰি            |
| ১১ এখন ৰচনা : নায়কৰ প্ৰসংগত                               | ২৭ ইউৰোপৰ গৌৰৱ আল্ছ (Alps) |
| ■ ড° সত্যজিৎ ভূঞা  | ■ চন্দনা ডেকা              |
| ১৩ সৰৱমতী আশ্ৰম আৰু দাণ্ডী যাত্ৰা                          | ২৯ হৰিপ্ৰসাদ চৌৰাসিয়া     |
| ■ অপৰ্ণা দেৱী  | ■ অপৰাজিতা দত্ত            |
| ১৪ ভাৰতৰ জ্ঞানপীঠ বঁটা বিজয়ীসকল                           | ৩০ কুইজ                    |
| ■ কিৰণময়ী কলিতা   | ■ অক্ষৰা বৰুৱা             |
| ১৫ সাধাৰণ জ্ঞানৰ সঁফুৰা                                    | ৩১ ক্ৰীড়াংগন              |
| ১৭ চুড'কু  | ■ ভবেন্দ্ৰ গোস্বামী        |
| ১৮ ড° নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ                                    | ৩২ ঠাইৰ চিনাকি : জেনেভা    |
| ■ অপৰাজিতা বৰা   | ■ সংগীতা দাস               |

সহযোগী সম্পাদক : পংকজ দত্ত

উপ-সম্পাদক : কুশল গোস্বামী, প্ৰাঞ্জল তালুকদাৰ, লিপিমণি দত্ত

ব্যৱস্থাপনা : দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰী

মূল্য : বিছ টকা

অংগসজ্জা আৰু বেটুপাত : কুঞ্জৰ দাস

আলোকচিত্ৰ : প্ৰকাশ দত্ত

ডিটিপি : প্ৰশান্ত বৰঠাকুৰ

অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ হৈ দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰীৰদ্বাৰা প্ৰকাশিত

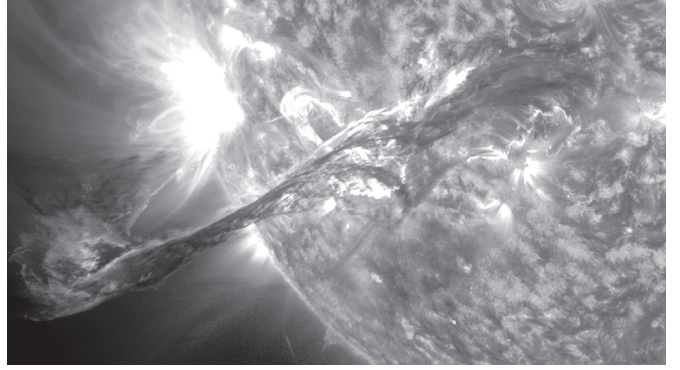
আৰু অবৈতনিক সচিব ড° নাৰায়ণ শৰ্মাৰদ্বাৰা সম্পাদিত; অজাবি ন্যাসৰ ছপাশাল,

অসম জাতীয় বিদ্যালয় চৌহদ, নুনমাটি, গুৱাহাটী-৭৮১০২০ত প্ৰণৱ শৰ্মাৰদ্বাৰা মুদ্ৰিত।

## সৌৰ ধুমুহা কি? ই কেনে বিপৰ্যয় আনিব পাৰে?

■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা

যোৱা ছেপ্টেম্বৰ মাহৰ প্ৰথমভাগত সৌৰ ধুমুহাই পৃথিৱীত বিপৰ্যয় সৃষ্টি কৰাৰ প্ৰসংগই বাতৰি কাকত আৰু ইলেকট্ৰনিক প্ৰচাৰ মাধ্যমত যথেষ্ট প্ৰচাৰ লাভ কৰিলে। সাধাৰণ ৰাইজৰ মনতো আশংকাৰ উদয় হ'ল। পাছে ১০ আৰু ১১ ছেপ্টেম্বৰত পৃথিৱী আহি পোৱা সৌৰ ধুমুহাই আশংকা কৰাৰ দৰে সমস্যাৰ সৃষ্টি নকৰিলে আৰু আমি এক অভাৱনীয় পৰিস্থিতিৰ পৰা ৰক্ষা পৰিলোঁ। তাৰ অৰ্থ এয়া নহয় যে আমি এতিয়া সৌৰ ধুমুহাসৃষ্টি সমস্যাৰপৰা মুক্ত হ'লোঁ। সৌৰ ধুমুহা মাজে মাজে সৃষ্টি হৈয়েই থাকিব আৰু বিপৰ্যয়ৰ সম্ভাৱনাও থাকিব।



**সৌৰ বতাহ :** আমাৰ পৃথিৱীত সৃষ্টি হোৱা ধুমুহাৰ লগত যেনেকৈ বতাহৰ সম্পৰ্ক আছে, তেনেকৈ সৌৰ ধুমুহাৰ লগতো সৌৰ বতাহৰ সম্পৰ্ক আছে। সৌৰ বতাহ হ'ল সূৰ্যৰ পৃষ্ঠৰপৰা নিৰ্গত হোৱা প্লাজমাৰ প্ৰবাহ। আমি জানো যে পদাৰ্থৰ সাধাৰণ অৱস্থা গোটা, জুলীয়া আৰু গেছীয় হ'লেও অতি উচ্চ উষ্ণতাত গেছীয় অৱস্থাপ্ৰাপ্ত পদাৰ্থৰ আয়নীভৱন ঘটে (মানে গেছীয় অৱস্থাত থকা পদাৰ্থটোৰ অণুবোৰ আধানযুক্ত হৈ পৰে) আৰু ই প্লাজমা অৱস্থাপ্ৰাপ্ত হয়। প্লাজমা হ'ল পদাৰ্থৰ চতুৰ্থ অৱস্থা। সূৰ্যত থকা সকলো পদাৰ্থ বা গেছ প্লাজমা অৱস্থাত থাকে। সূৰ্যত ৯২.১ শতাংশ হাইড্ৰজেন, ৭.৮ শতাংশ হিলিয়াম আৰু সামান্য পৰিমাণত আন কিছু পদাৰ্থ আছে। সৌৰ বতাহত প্ৰবাহিত হোৱা প্লাজমাত বিভিন্ন কণাৰ উপৰি ইলেকট্ৰন, বিভিন্ন আয়ন আদি থাকে আৰু সিহঁতৰ শক্তি ১.৫ ৰপৰা প্ৰায় ১০ কিল' ইলেকট্ৰন ভল্টলৈকে হ'ব পাৰে। প্লাজমা অৱস্থাত থকা কণাবোৰৰ ঘনত্ব, উষ্ণতা,

বেগ আদি বেলেগ বেলেগ হ'ব পাৰে। সূৰ্যৰ কৰোনা (Corona) বা সৌৰমুকুট অংশৰপৰা উচ্চ পৰিমাণৰ তাপ, চুম্বকীয়, বৈদ্যুতিক আৰু বিদ্যুৎচুম্বকীয় শক্তি লাভ কৰি এই কণাবোৰ অতি বেগী হৈ পৰে আৰু সূৰ্যৰ মাধ্যাকৰ্ষণ শক্তিৰপৰা মুক্ত হৈ সৌৰ বতাহৰ সৃষ্টি কৰে। ১৯৩০ৰ দশকত বিজ্ঞানীসকলে ধাৰণা কৰিলে যে সূৰ্যৰ সৌৰমুকুট অংশৰ উষ্ণতা নিযুত ছেলছিয়াছৰ ঘৰত হ'ব আৰু সেই অতি উচ্চ উষ্ণতায়ৈ কণাবোৰক তীব্ৰ বেগ প্ৰদান কৰিব পাৰে। অৱশ্যে সৌৰমুকুটৰ গেছ কণাবোৰে যিমান বেছি বেগ লাভ কৰে, সেয়া কেৱল উষ্ণতাৰ জৰিয়তে সম্ভৱ নহয় বুলি বহু বিজ্ঞানীয়ে ভাবে আৰু সেইবাবে এই পৰিঘটনা এতিয়া বহস্যবৃত হৈ আছে। সৌৰ বতাহত কিছুমান চুম্বকীয় ডাৱৰৰো সৃষ্টি হয় আৰু এই ডাৱৰবোৰৰ গঠন ভিন ভিন ধৰণৰ হ'ব পাৰে। সৌৰ বতাহৰ বেগ প্ৰতি ছেকেণ্ডত ৩০০ কিল'মিটাৰৰপৰা ৮০০ কিল'মিটাৰ পৰ্যন্ত। বেছি বেগী আৰু কম বেগী— দুয়ো প্ৰকাৰৰ সৌৰ বতাহে পৃথিৱীৰ মেগনেট'স্ফি়েৰ অংশত ধুমুহাৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে।

১৯১০ চনত ব্ৰিটিছ জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানী আৰ্থাৰ এডিংটনে প্ৰথমে সৌৰ বতাহৰ কথা উল্লেখ কৰে। তেওঁ

## বিজ্ঞান বাৰ্তা

পাছে তাৰ একো নাম দিয়া নাছিল। ১৯৫৯ চনৰ জানুৱাৰিত ছোভিয়েট উপগ্রহ লুনা-১য়ে প্ৰথম প্ৰত্যক্ষভাৱে সৌৰ বতাহ পৰ্যবেক্ষণ কৰে আৰু তাৰ শক্তিও জুখি উলিয়ায়। পাছত লুনা-২ আৰু লুনা-৩ৰপৰা প্ৰাপ্ত তথ্যৰপৰাও সেই শক্তি সম্পৰ্কে নিশ্চিত হোৱা গ'ল। সূৰ্যৰ পৃষ্ঠৰপৰা সৌৰ বতাহ বোৱাৰ ফলত সূৰ্যৰ পৃষ্ঠ ঘূৰ্ন হাৰ কিছু কমি গৈছে। এই বতাহ সূৰ্যৰ বিকিৰণৰ লগতে ধূমকেতুৰ নেজডাল সৃষ্টি হোৱাৰ বাবে দায়ী। সৌৰ বতাহ পৃথিৱীৰ দৰে বিকশিত চুম্বকীয় ক্ষেত্ৰ থকা গ্ৰহ আহি পালে, এক বলৰদ্বাৰা (যাক লৰেঞ্জট বল বুলি জনা যায়) বাধাপ্ৰাপ্ত হয়। পৃথিৱীৰপৰা নাতিদূৰৰ যি অঞ্চলত এই ঘটনা ঘটে, সেই অঞ্চলক মেগনেট'স্ফিয়েৰ নামেৰে জনা যায়। মেগনেট'স্ফিয়েৰৰ পৰিসৰ কিমান হ'ব সেয়া সৌৰ বতাহৰ প্ৰকৃতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। মেগনেট'স্ফিয়েৰত বাধাপ্ৰাপ্ত হোৱাৰ ফলত সৌৰ বতাহত থকা কণাবোৰ পৃথিৱীলৈ সোমাই আহিব নোৱাৰে আৰু পৃথিৱীৰ চাৰিওফালে ঘূৰি থাকে। তথাপি কিছুমান কণা মেগনেট'স্ফিয়েৰ ভেদ কৰি সোমাই আহে। বিজ্ঞানীসকলে সৌৰ বতাহত থকা আৰু পৃথিৱীলৈ সোমাই অহা এনে কিছুমান তৰংগ ধৰা পেলাইছে যিবোৰ তৰংগ এইখিনি আহি পোৱাৰ কোনো যুক্তিসংগত কাৰণ নাছিল। সেই তৰংগবোৰে আকৌ সৌৰ বতাহৰ আন কিছুমান কণাক পৃথিৱীত প্ৰৱেশ কৰাৰ সুবিধা কৰি দিয়ে।

**সৌৰ শিখা :** সৌৰ বতাহৰ লগত সৌৰ শিখাৰো (Solar flame) সম্পৰ্ক আছে। এতিয়াৰপৰা প্ৰায় ডেৰশ বছৰ আগতেই সৌৰ শিখাৰ সম্পৰ্কত বিজ্ঞানীসকলে ধাৰণা কৰিব পাৰিছিল। ১৮৫৯ চনত ব্ৰিটিছ জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানী ৰিছাৰ্ড কেৰিঙটনে ক'লে যে সূৰ্যৰপৰা যথেষ্ট সংখ্যক ক্ষুদ্ৰ কণাৰ নিৰ্গমণ হ'ব পাৰে। একে সময়তে ৰিছাৰ্ড হড্জন নামৰ আন এজন বিজ্ঞানীও একে সিদ্ধান্তত উপনীত হয়। এই নিৰ্গমণক পাছত সৌৰ শিখা বুলি জনা গ'ল। সাধাৰণভাৱে ক'বলৈ গ'লে সৌৰ শিখা হ'ল সূৰ্যৰ পৃষ্ঠত হঠাতে সৃষ্টি হোৱা এক উজ্জ্বলতা।

ইয়াক পৃথিৱীৰপৰাও নিৰীক্ষণ কৰিব পাৰি। সৌৰ শিখা হ'ল সৌৰ প্ৰণালীৰ আটাইতকৈ বিস্ময়কৰক উদ্গীৰণ বা সূৰ্যৰপৰা হোৱা আটাইতকৈ বেছি শক্তিৰ উদ্গীৰণ। সূৰ্যৰ সক্ৰিয় অংশৰ পৰাহে এনে উদ্গীৰণ সম্ভৱ। সূৰ্যৰ দৰে আন নক্ষত্ৰৰ ক্ষেত্ৰতো সেয়া হ'ব পাৰে; পাছে তেতিয়া তাক নাক্ষত্ৰিক শিখা বুলি কোৱা হ'ব। সৌৰ শিখাৰ জৰিয়তে  $6 \times 10^{26}$  জুল পৰ্যন্ত শক্তি বাহিৰলৈ ওলাই আহিব পাৰে। সৌৰ শিখা মাজে মাজে নিৰ্গত হৈয়েই থাকে আৰু তাত থকা ইলেকট্ৰন, আয়ন আৰু পৰমাণুৰ ডাৱৰবোৰ এদিন বা দুদিনৰ ভিতৰত পৃথিৱী আহি পাব পাৰে। সৌৰ শিখাত থকা এক্স-ৰে আৰু অতিবেঙুনীয়া ৰশ্মিয়ে পৃথিৱীৰ আয়ন'স্ফিয়েৰত প্ৰৱেশ কৰি দীৰ্ঘ-ৰেঞ্জৰ ৰেডিঅ' যোগাযোগ আৰু ৰাডাৰৰ কামত ব্যাঘাত জন্মায়।

**সৌৰ ধুমুহা :** পাছে সৌৰ ধুমুহা কি? সূৰ্য হ'ল অতি উত্তপ্ত গেছৰ এটা দৈত্যকায় বল। মাজে মাজে এই দৈত্যকায় বলটোৱে এক বৃহৎ পৰিমাণৰ উত্তপ্ত গেছ উলিয়াই দিয়ে, যাৰ চুম্বকীয় ধৰ্মও থাকে। ইয়াক কোৱা হয় 'সৌৰমুকুটীয় ভৰ নিৰ্গমণ' (Coronal Mass Ejection)। সৌৰমুকুটীয় ভৰ নিৰ্গমণৰ লগতে সৌৰ শিখাৰ সৃষ্টিও হ'ব পাৰে। অৱশ্যে সদায় এনে হ'ব বুলি কথা নাই। প্ৰকৃততে সৌৰ শিখা আৰু সৌৰমুকুটীয় ভৰ নিৰ্গমণৰ লগত যদি কিবা সম্পৰ্ক আছে, সেয়া বিজ্ঞানীসকলে এতিয়ালৈকে নিৰূপণ কৰিব পৰা নাই। সৌৰ বতাহ, সৌৰ শিখা আৰু সৌৰমুকুটীয় ভৰ নিৰ্গমণে একেলগে মিলি সৌৰ ধুমুহাৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে। এনে সৌৰ ধুমুহা যে কেৱল পৃথিৱীৰ দিশতে সৃষ্টি হয়, এনে নহয়। পাছে আমি আমাৰ পৃথিৱী আহি পোৱা সৌৰ ধুমুহাক লৈহে চিন্তিত।

সূৰ্যত যোৱা ৯ আৰু ১০ ছেপ্টেম্বৰত দুটা সৌৰমুকুটীয় ভৰ নিৰ্গমণ হৈছে আৰু দুয়োটা নিৰ্গমণৰ লগতে সৌৰ শিখাৰো উদ্গীৰণ হৈছে। নাছাই জনোৱা মতে দ্বিতীয় সৌৰ শিখাটো 'X1.6' শ্ৰেণীৰ। এয়া হ'ল

## বিজ্ঞান বাৰ্তা

আটাইতকৈ বেছি পৰিমাণৰ শক্তিৰ লগত সম্পৰ্কিত নিৰ্গমণ। এই দুটা সাম্প্ৰতিক সৌৰ ঘটনাৰ সন্মিলিত শক্তিৰ বাবে সৌৰ ধুমুহাৰ সম্ভাৱনাৰ সৃষ্টি হৈছে।

**সৌৰ ধুমুহাৰ ফলাফল :** কিন্তু সৌৰ ধুমুহাৰ ফলত আমাৰ পৃথিৱীত কি কি বিপৰ্যয় ঘটিব পাৰে?

- \* সৌৰ ধুমুহাই বিদ্যুৎ যোগান ব্যৱস্থা বিকল কৰি দিব পাৰে। ইয়াৰ কাৰণ হ'ল সৌৰ বতাহত থকা আধানযুক্ত কণাবোৰে আৱেশ ক্ৰিয়াৰদ্বাৰা এক শক্তিশালী 'ভূমি প্ৰবাহ' বা 'গ্ৰাউণ্ড কাৰেণ্ট'ৰ সৃষ্টি কৰিব আৰু সেই বৈদ্যুতিক প্ৰবাহ বৈদ্যুতিক লাইনৰ মাজেৰে ভূমিলৈ যাব। এই প্ৰবাহে বৈদ্যুতিক গ্ৰিডক 'অভাৱল'ড' কৰি অকামিলা কৰি দিব। তদুপৰি উচ্চ ভল্টৰ কিছুমান ট্ৰেন্সফৰ্মাৰো স্থায়ীভাৱে বিকল হৈ পৰিব।
- \* টেলিকম ব্যৱস্থাও বিকল হৈ পৰিব।
- \* আলাস্কা পাইপলাইনৰ দৰে দীঘল পাইপলাইনৰ ক্ষতি হ'ব। কাৰণ একেটাই—পাইপলাইনৰ মাজেদি হোৱা 'গ্ৰাউণ্ড প্ৰবাহ'।
- \* জি পি এছ (গ্ল'বেল পজিছনিং ছিষ্টেম) পদ্ধতিয়ে ভুলকৈ কাম কৰিব।
- \* ৰেডিঅ' যোগাযোগ ব্যৱস্থাও অকামিলা হৈ পৰিব।
- \* বাণিজ্যিক এয়াৰলাইনছৰ বিমান নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থাই ভুলকৈ কাম কৰি বিপদৰ সৃষ্টি কৰিব।
- \* মহাকাশত থকা মহাকাশ যানসমূহৰ ছেপৰ ব্যৱস্থাত খেলিমেলিৰ সৃষ্টি কৰি সেই যানসমূহ আৰু আন্তৰ্জাতিক মহাকাশ আস্থানত থকা মহাকাশচাৰীসকলৰ বাবে বিপদৰ সৃষ্টি কৰিব।
- \* ঘৰলৈ ঘূৰি অহা চৰাই দিক্‌ভ্ৰান্ত হ'ব পাৰে।

অৱশ্যে সাম্প্ৰতিক সৌৰ ধুমুহা পৃথিৱী আছি পোৱাৰ আগতেই 'নাছা'ৰ 'ছলাৰ ডাইনামিকছ অবজাৰভেটৰী'য়ে এই সৌৰ ধুমুহাৰ গতি-প্ৰকৃতি অধ্যয়ন কৰি জনালে যে ইয়াৰ বাবে পৃথিৱীত বাস কৰা মানুহে দুশ্চিন্তা কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই। এই সৌৰ ধুমুহাই পৃথিৱীত

বিশেষ প্ৰতিক্ৰিয়াৰ সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰে। অৱশ্যে মহাকাশচাৰীসকলৰ ক্ষেত্ৰত বিপদৰ সম্ভাৱনা আছে। কিন্তু আন্তৰ্জাতিক মহাকাশ আস্থানত থকা মহাকাশচাৰীসকলক সুৰক্ষা দিবলৈ নাছা সম্পূৰ্ণ সক্ষম। তেওঁলোকে কেৱল সেই সময়ত মহাকাশ আস্থানত থকা কিছুমান সংবেদী 'ছেপৰ' অফ কৰি দিব লাগিব।

**পৃথিৱীলৈ অহা শেহতীয়া সৌৰ ধুমুহা :**

এইবাৰ ১১ ছেপ্টেম্বৰৰ ৰাতি এটা সৌৰ ধুমুহাই আৰু ১২ ছেপ্টেম্বৰৰ দুপৰীয়া দ্বিতীয়টো সৌৰ ধুমুহাই পৃথিৱীৰ চুম্বকীয় ক্ষেত্ৰত প্ৰৱেশ কৰিলে। প্ৰথমটোৱে যেতিয়া পৃথিৱীৰ চুম্বকীয় ক্ষেত্ৰত আঘাত কৰিলে, তেতিয়া মধ্যমীয়া 'জি ২' শ্ৰেণীৰ চুম্বকীয় ধুমুহাৰ সৃষ্টি হ'ল। দ্বিতীয়টোৱে অৱশ্যে তাতকৈ বেছি 'জি ৩' শ্ৰেণীৰ চুম্বকীয় ধুমুহাৰ সৃষ্টি কৰিলে। প্ৰাৰম্ভিক ফালৰ পৰা এনে চুম্বকীয় ধুমুহাক 'জি ১'ৰ পৰা 'জি ৫'লৈকে শ্ৰেণীবিভাগ কৰা হৈছে। 'জি ৫' হ'ল আটাইতকৈ ভয়াবহ চুম্বকীয় ধুমুহা। এই ধুমুহাকেইটাই অৱশ্যে বহুতে আশংকা কৰাৰ দৰে বিপৰ্যয়ৰ সৃষ্টি নকৰিলে। বৰং আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ উত্তৰ অংশ আৰু কানাডাৰ কিছু অঞ্চলৰ লোকে ১২ ছেপ্টেম্বৰৰ ৰাতি আকাশত উজ্জ্বল, জকমকীয়া, সেউজীয়া আৰু বগা পোহৰৰ প্ৰাধান্য থকা মেৰুপ্ৰভা (Aurora) দেখা পাই সমগ্ৰ জীৱনৰ বাবে এক অনন্য অভিজ্ঞতা সঞ্চয় কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল। সাধাৰণতে মেৰু অঞ্চলৰ দৰে উচ্চ অক্ষাংশতহে এনে মেৰুপ্ৰভা দেখা পোৱা যায়।

এইবাৰৰ দুই সৌৰ ধুমুহাই বিপৰ্যয়ৰ সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰিলেও পাছত ইয়াতকৈ বৃহৎ সৌৰ ধুমুহাৰ সৃষ্টি হ'লে পৃথিৱীবাসী হয়তো গুৰুতৰ সমস্যাৰ সন্মুখীন হ'ব লাগিব। বিশেষকৈ যথেষ্ট দিন ধৰি বিদ্যুৎবিহীন আৰু যোগাযোগবিহীন হৈ থকাৰ সমস্যা আৰু যন্ত্ৰণা কিমান—আমি তেতিয়াহে হয়তো উপলব্ধি কৰিব পাৰিম। □

মংগলৰ কক্ষপথত ভাৰতৰ 'মংগলযান'



বিজ্ঞান বিশ্বত ইতিহাস আৰু চমক সৃষ্টি কৰি যোৱা ২৪ ছেপ্টেম্বৰত মংগল গ্ৰহ অভিযানত সফল হয় ভাৰতবৰ্ষ। প্ৰায় দহ মাহ পূৰ্বে ৰঙা গ্ৰহটোৰ অভিমুখে প্ৰেৰণ কৰা ভাৰতৰ 'মংগলযান' নামৰ

মহাকাশ যানখনক ৰাতিপুৱা প্ৰায় ৮ বজাত ভাৰতীয় বিজ্ঞানীসকলে মংগলৰ কক্ষপথত সফলতাৰে স্থাপন কৰিবলৈ সক্ষম হয়। এই যানখনৰ মুখ্য দায়িত্বত আছিল ভাৰতীয় মহাকাশ গৱেষণা কেন্দ্ৰ (ISRO)।

'ইছৰো'ৰ অধ্যক্ষ কে ৰাধাকৃষ্ণণৰ নেতৃত্বত পৰিচালিত এই মহাকাশ যানখন ৰঙা গ্ৰহটো অভিমুখে উৎক্ষেপণ কৰা হৈছিল ২০১৩ চনৰ ৫ নবেম্বৰ তাৰিখে। প্ৰায় ১,৩৫০ কিল'গ্ৰাম ওজনৰ যানখনে মংগলৰ কক্ষপথত প্ৰবেশ কৰাৰ পূৰ্বে ৪০০ নিযুত কিল'মিটাৰ পথ অতিক্ৰম কৰিছিল। ভাৰতৰ এই অভিযানটোত খৰচ হয় ৪৫০ কোটি টকা। ই হৈছে বিশ্বৰ ভিতৰত এতিয়ালৈকে হোৱা আটাইতকৈ কম ব্যয়বহুল সফল মংগল অভিযান। ইছৰো হৈছে মংগল অভিযানত সফল হোৱা বিশ্বৰ চতুৰ্থটো সংস্থা। ইয়াৰ পূৰ্বে মংগললৈ অভিযান চলাই সফল হৈছিল আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰ, ৰাছিয়া আৰু ইউৰোপীয় মহাকাশ সংস্থা।

এজন অসমীয়া বিজ্ঞানীৰ 'মংগলযান' অভিযানত অংশ গ্ৰহণে অসমবাসীক অধিক গৌৰৱান্বিত কৰি তুলিছে। তেওঁ হৈছে যোৰহাটৰ ড° জিতেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামী। বৰ্তমান আহমেদাবাদৰ ফিজিকেল ৰিছাৰ্ছ লেবৰটৰীৰ সঞ্চালক ড° গোস্বামী আছিল ভাৰতৰ মংগল অভিযানৰ এজন অন্যতম পৰিকল্পনাকাৰী আৰু উপদেষ্টা।

চীনৰ ৰাষ্ট্ৰপতি জিনপিঙৰ ভাৰত ভ্ৰমণ



যোৱা ১৭ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে এটা বৃহৎ প্ৰতিনিধি-দলসহ তিনিদিনীয়া ভ্ৰমণসূচী লৈ চীনৰ ৰাষ্ট্ৰপতি জি

জিনপিঙে ভাৰত ভ্ৰমণ কৰে। আহমেদাবাদত আহি উপস্থিত হোৱা চীনা ৰাষ্ট্ৰপতিগৰাকীক পৰম্পৰাগত প্ৰথাৰে আদৰণি জনোৱা হয়।

চীনৰ ৰাষ্ট্ৰপতিগৰাকীৰ এই ভাৰত ভ্ৰমণে ভাৰত-চীন সম্পৰ্কৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ তাৎপৰ্য বহন কৰিছে। প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদী আৰু চীনৰ ৰাষ্ট্ৰপতি জিনপিঙৰ মাজত বিবাদমান জটিল সীমা সমস্যা সমাধানৰ বিষয়ে দীঘলীয়া আলোচনা হয়। প্ৰধানমন্ত্ৰী মোদীয়ে সীমান্তত অব্যাহত থকা চীনা সৈন্যৰ আগ্ৰাসনৰ বিষয়টো স্পষ্টভাৱে উত্থাপন কৰি মত প্ৰকাশ কৰে যে ভাৰত-চীনৰ মাজত ক্ৰমবৰ্ধমান অৰ্থনৈতিক সহযোগিতাৰ বাবে সীমান্তৰ সমস্যা সমাধান কৰাটো অত্যন্ত জৰুৰী। অৰ্থনৈতিক সম্ভাৱনাৰ ভেটি হৈছে সীমান্তত শান্তি আৰু সুস্থিৰতা। সীমা সমস্যা সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত নিষ্ঠাৰে কাম কৰিবলৈ চীন সাজু বুলি মন্তব্য কৰি জিনপিঙে কয় যে সমস্যাটো এনেদৰে সমাধান কৰা উচিত যাতে দ্বিপাক্ষিক সম্পৰ্কত বিৰূপ প্ৰভাপ নপৰে। সীমান্তৰ সমস্যা সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰকৃত নিয়ন্ত্ৰণ ৰেখা (Line of Actual Control) নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ সপক্ষে মত প্ৰকাশ কৰে চীনৰ ৰাষ্ট্ৰপতিগৰাকীয়ে।

এই ভ্ৰমণকালতে দুয়োখন দেশৰ মাজত ১২ খনকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ চুক্তি স্বাক্ষৰিত হয়। ইয়াৰে প্ৰথমখন চুক্তি অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। কৈলাস মানস সৰোবৰলৈ নাথুলা হৈ নতুনকৈ পথ এটা মুকলি কৰাৰ বাবে এই চুক্তি সম্পাদিত হৈছে। তদুপৰি অহা পাঁচ বছৰত চীনে ভাৰতত ২০০০ কোটি ডলাৰ বিনিয়োগ কৰিব। চীনে গুজৰাট আৰু মহাৰাষ্ট্ৰত এখনকৈ ঔদ্যোগিক পাৰ্ক স্থাপনৰো কথা

## দেশ-বিদেশৰ খবৰ

ঘোষণা কৰে। লগতে অসামৰিক পাৰমাণৱিক সহযোগিতাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাৰো সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে এই দেশনেতা দুগৰাকীয়ে। এই ভ্ৰমণকালতে চীনা ৰাষ্ট্ৰপতিগৰাকীয়ে প্ৰধানমন্ত্ৰী মোডীক চীন ভ্ৰমণ কৰিবলৈ আমন্ত্ৰণ জনায়।

### স্কটলেণ্ডত গণভোট

যোৱা ১৮ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে পৃথক স্বাধীন ৰাষ্ট্ৰৰ দাবী সন্দৰ্ভত স্কটলেণ্ডত শাস্তিপূৰ্ণভাৱে গণভোট অনুষ্ঠিত হয়। একাংশ স্কটলেণ্ডবাসীয়ে ইংলেণ্ড (United Kingdom)ৰপৰা পৃথক হ'বলৈ দাবী কৰাৰ ফলস্বৰূপে এই গণভোট অনুষ্ঠিত হয়। উল্লেখযোগ্য যে স্কটলেণ্ড ১৭০৭ চনৰপৰা সুদীৰ্ঘ ৩০৭ বছৰ ধৰি ইংলেণ্ডৰ লগত সংযুক্ত হৈ আছে। এই গণভোটত প্ৰায় ৩৪ লাখ জনতাই (মুঠ ভোটৰ ৯৭ শতাংশ) নিজৰ মত সাব্যস্ত কৰে। প্ৰায় দুবছৰ ধৰি স্কটলেণ্ডৰ স্বাধীনতাক লৈ এই বিতৰ্ক চলি আছিল।

কিন্তু ঘোষিত ফল অনুসৰি মুঠ ভোটৰ ১৮,৭৭,২৫২ জনে স্বাধীনতাৰ বিৰুদ্ধে আৰু ১৫,১২,৬৮৮ জন ভোটৰে সপক্ষে ভোটদান কৰে। মুঠ ভোটৰ ৫৫ শতাংশ বিৰোধীয়ে আৰু ৪৫ শতাংশ স্বাধীনতাকামীয়ে লাভ কৰে। গণভোটৰ ফলাফল অনুসৰি ভৱিষ্যতে স্কটলেণ্ড ইংলেণ্ডৰ অংশ হৈ থাকিব। স্কটলেণ্ডৰ দ্ৰুত উন্নয়নৰ বাবে অধিক স্বায়ত্তশাসন প্ৰদান কৰা হ'ব বুলি ইংলেণ্ডৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী ডেভিদ কেমেক্সনে ৰাজহুৱাভাৱে ঘোষণা কৰিছে।

### জন ধন যোজনা

দেশৰ দুখীয়া জনসাধাৰণক সামগ্ৰিক আৰ্থিক সকাহ দিয়াৰ উদ্দেশ্যে অলপতে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে 'প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ জন ধন যোজনা' (PMJDY) আঁচনি শুভাৰম্ভ কৰিছে। এই আঁচনিৰ অধীনত বেংক, বীমা, পেঞ্চন আৰু ৰূপে কাৰ্ডৰ সেৱা উপলব্ধ হ'ব। এই নতুন সেৱাই গাঁও আৰু চহৰৰ সকলো লোককে সাঙুৰি ল'ব। 'স্বাৰলক্ষন' নামৰ আঁচনিখনৰ জৰিয়তে অসংগঠিত শ্ৰমিকক বৃদ্ধ অৱস্থাত পেঞ্চন সেৱা প্ৰদানৰ বাবে ব্যৱস্থা

গ্ৰহণ কৰা হ'ব। এই উদ্দেশ্যে ইতিমধ্যে দেশত ২ কোটি ২৯ লাখ পেঞ্চন একাউন্ট খোলা হৈছে। লগতে বিত্তীয় শিক্ষা, ধন জমা থোৱা আদি বিষয়ত সাধাৰণ জনতাক অধিক সচেতন কৰাৰ বাবেও লক্ষ্য স্থিৰ কৰা হৈছে। এই উদ্দেশ্য পূৰণৰ বাবে সমগ্ৰ দেশত ৭১৪টা বিত্তীয় শিক্ষা কেন্দ্ৰ (FEC) গঠন কৰা হৈছে। এই জন ধন যোজনাৰ আধাৰত প্ৰতিজন বেংক একাউন্ট থকা গ্ৰাহকে আকস্মিক দুৰ্ঘটনাৰ বাবে ১ লাখ টকাৰ বীমা সেৱাৰ সুবিধা লাভ কৰিব। ইচ্ছাকৃত সকলো লোককে সাঙুৰি লোৱাৰ বাবে বিনামূলীয়াকৈ (Zero balance) বেংক একাউন্ট খোলাৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

(টোকা : ৰূপে কাৰ্ড : বিত্তীয় লেনদেনৰ বাবে প্ৰবৰ্তিত ভাৰতৰ থলুৱা কাৰ্ড। ভাৰতৰ সকলো এটিএমত কাৰ্যকৰী হোৱাৰ লগতে ভাৰতৰ বাহিৰতো ইয়াক ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যাব।)

### তিহাৰ কাৰাগাৰত গাড়ীৰ যন্ত্ৰাংশ নিৰ্মাণ

#### গোট মুকলি



যোৱা ৬ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে তিহাৰ কাৰাগাৰত গাড়ী-মটৰৰ যন্ত্ৰাংশ নিৰ্মাণৰ এটা গোট মুকলি কৰা হয়। গোটটো মুকলি কৰে দিল্লীৰ কাৰাগাৰ বিভাগৰ সঞ্চালক প্ৰধান আলোক বাৰ্মাই। ৰাজহুৱা আৰু ব্যক্তিগত খণ্ডৰ অংশীদাৰিত্বত স্থাপন কৰা এই গোটটোৱেই হৈছে কাৰাগাৰৰ ভিতৰত স্থাপিত প্ৰথমটো এনে ধৰণৰ উদ্যোগ। স্মৰ্তব্য যে তিহাৰৰ দুই নং কাৰাগাৰত গোটটো মুকলি কৰা হৈছে। এই গোটত ৩৫ জন বন্দী সদ্যহতে



## দেশ-বিদেশৰ খবৰ

কামত নিযুক্ত হ'ব। মিণ্ডা ফুৰ্কাৰা ইলেক্ট্ৰিক প্ৰাইভেট লিমিটেড নামৰ ভাৰত আৰু জাপানৰ যৌথ উদ্যোগত স্থাপিত এই গোটটোত সকলো ধৰণৰ চাৰিচকীয়া বাহনৰ বৈদ্যুতিক সংযোগৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ব। গাড়ীৰ 'ৰায়াৰিঙ'ৰ লগতে গাড়ীত ব্যৱহাৰ কৰা বৈদ্যুতিক সা-সৰঞ্জাম নিৰ্মাণ এই প্ৰতিষ্ঠানতে কৰা হ'ব। কাৰাবন্দীসকলে পাৰিশ্ৰমিক লাভ কৰাৰ লগতে কাম কৰাৰ অভিজ্ঞতাও অৰ্জন কৰিব। কাৰাবন্দীসকলক কাৰাগাৰৰপৰা ওলাই অহাৰ পিছত যাতে পুনৰ সংস্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত একো অসুবিধাই দেখা নিদিয়, সেয়া নিশ্চিত কৰিবৰ বাবেই এনেদৰে বন্দীসকলক কাম কৰাৰ সুযোগ আগবঢ়োৱা হৈছে বুলি কাৰাগাৰ বিভাগৰ সূত্ৰত প্ৰকাশ পাইছে।

### নীলমণি ফুকনলৈ প্ৰকাশন পৰিষদৰ জীৱনজোৰা সাধনা বঁটা



বিশিষ্ট কবি নীলমণি ফুকনলৈ অসম প্ৰকাশন পৰিষদে আগবঢ়াইছে ২০১৪ বৰ্ষৰ 'সাহিত্যৰ জীৱনজোৰা সাধনা বঁটা'। তেওঁক এই বঁটা অহা ২৫ ডিছেম্বৰৰপৰা আৰম্ভ হ'বলগা গুৱাহাটী সাহিত্য উৎসৱ আৰু

গ্ৰন্থমেলাত আনুষ্ঠানিকভাৱে প্ৰদান কৰা হ'ব। এই বঁটা প্ৰদানৰ কথা ঘোষণা কৰে অসমৰ শিক্ষামন্ত্ৰী তথা অসম প্ৰকাশন পৰিষদৰ সভাপতি প্ৰদ্যুৎ বৰদলৈয়ে। এই বঁটাত আছে ২ লাখ টকাৰ ধনৰ টোপোলা, মানপত্ৰ আদি।

### প্ৰধানমন্ত্ৰী মোডীৰ জাপান ভ্ৰমণ

যোৱা ৩০ আগষ্ট তাৰিখৰপৰা পাঁচদিনীয়া ভ্ৰমণসূচীৰে প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীয়ে জাপান ভ্ৰমণ কৰে। ভ্ৰমণ কালত টকিঅ' ষ্টক এক্সছেঞ্জত আয়োজিত উদ্যোগপতিসকলৰ এটা অনুষ্ঠানত ভাষণ প্ৰদান কৰি মোডীয়ে কয় যে বিনিয়োগৰ বাবে ভাৰততকৈ উৎকৃষ্ট ঠাই আন কতো তেওঁলোকে লাভ নকৰিব।

১ ছেপ্টেম্বৰ তাৰিখে জাপানৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্বিনজো আবেৰ সৈতে বৈঠকত মিলিত হয়। বৈঠকত দুয়োজন দেশনেতাৰ মাজত ৬ খন গুৰুত্বপূৰ্ণ চুক্তি স্বাক্ষৰিত হয়। প্ৰতিৰক্ষা, পাৰস্পৰিক সহযোগিতা, অসামৰিক পাৰমাণৱিক সম্বন্ধ আদি বিষয়ত দুয়োজন নেতাই বিশদ আলোচনা কৰে। স্বাক্ষৰিত চুক্তি অনুসৰি আগষ্টক ৫ বছৰৰ ভিতৰত জাপানে ২,১০,০০০ কোটি টকা ভাৰতত বিনিয়োগ কৰিব। জাপানে অহা পাঁচ বছৰত অত্যাধুনিক প্ৰযুক্তিৰ আন্তঃগাঁথনি নিৰ্মাণ, স্মাৰ্ট চিটি, গংগা নদীৰ পৰিচ্ছন্নকৰণ, বুলেট ৰেল চলাচল আদিকে ধৰি আন কেইবাটাও কামত উক্ত ধনবাশি বিনিয়োগ কৰিব।

ভ্ৰমণকালত মোডীয়ে অসম আৰু উত্তৰ-পূবৰ ৰাজ্যকেইখনৰ কথাও উত্থাপন কৰে। গুৱাহাটীৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ নলা-নৰ্দমা নিৰ্মাণৰ বাবে জাপানে বৃহৎ পৰিমাণৰ ধন বিনিয়োগ কৰিব। গুৱাহাটীৰ নলা-নৰ্দমাবে বৰ্জিত পদাৰ্থ নিষ্কাশনৰ ব্যৱস্থা কৰিবৰ কাৰণে প্ৰায় ৯৬০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

### বিচাৰাধীন কাৰাবন্দীৰ ক্ষেত্ৰত উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ বিশেষ ৰায়

কোনো গোচৰত অভিযুক্ত হৈ বিচাৰাধীন হৈ থকা যিসকল কাৰাবন্দীয়ে তেওঁলোকৰ অপৰাধ সত্য প্ৰমাণিত হ'লে সন্মুখীন হ'বপৰা সৰ্বাধিক কাৰাবাসৰ আধাতকৈ বেছি দিন ইতিমধ্যে কাৰাবাস খাটিছে সেইসকল কাৰাবন্দীক অহা ১ ডিছেম্বৰৰ ভিতৰত মুক্তি দিবলৈ নিৰ্দেশ দিছে উচ্চতম ন্যায়ালয়ে। উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ এই নিৰ্দেশে দেশৰ বিভিন্ন আদালতত বিচাৰ চলি থকা হাজাৰ হাজাৰ কাৰাবন্দীক সকাহ দিব। এনে কাৰাবন্দীক মুক্তি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিবলৈ ১ অক্ট'বৰৰপৰা সকলো নিম্ন আদালতৰ ভিতৰত সপ্তাহত এদিনকৈ বিশেষ আদালত পাতিবলৈ নিৰ্দেশ দিছে। দেশত বৰ্তমান নিষ্পত্তি নোহোৱাকৈ থকা গোচৰৰ সংখ্যা হৈছে ৩০ নিযুত।

সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

## আফ্ৰিকাৰ বনৰীয়া কুকুৰ : এবিধ স্বাথহীন মৰমিয়াল প্ৰাণী

■ বিনয় মোহন শইকীয়া



আফ্ৰিকাৰ বনৰীয়া কুকুৰ হৈছে এবিধ মধ্যমীয়া আকাৰৰ সাধাৰণ কুকুৰৰ সৈতে সাদৃশ্য থকা জন্তু। ইয়াৰ গাৰ নোমত থকা উজ্জ্বল ৰঙৰ দাগবোৰে ইয়াক ঘৰচীয়া আৰু অন্য বনৰীয়া কুকুৰৰপৰা দেখাত সহজে বেলেগ কৰি ৰাখে। ইয়াৰ নোম বগা, ক'লা, মটীয়া, মুগা, সোণালী, ৰঙা, হালধীয়া আদি ৰঙৰ হয় আৰু তাৰ ওপৰত ইয়াৰ উজ্জ্বল দাগবোৰ থাকে। ইয়াক 'হাণ্টিং ডগ' বা চিকাৰী কুকুৰ, 'পেইণ্টেড ডগ' বা বৰণীয়া কুকুৰ, 'পেইণ্টেড উলফ' বা বৰণীয়া কুকুৰনেচীয়া নামেৰেও জনা যায়। ইয়াৰ অন্য কুকুৰ প্ৰজাতিৰ সৈতে আৰু এটা পাৰ্থক্য আছে; অন্য কুকুৰ প্ৰজাতিৰ সন্মুখৰ ভৰি দুটাটো পাঁচটা আঙুলি থকাৰ বিপৰীতে ইয়াৰ চাৰিটা থাকে।

এইবিধ কুকুৰক আফ্ৰিকাৰ মৰুভূমি, মৰুভূমিৰ কাষৰীয়া শুকান অঞ্চল আৰু বহল মুকলি সমভূমি অঞ্চলত দেখিবলৈ পোৱা যায়। বনৰীয়া কুকুৰ মাংসাহাৰী, চিকাৰী জন্তু। দলৰ সকলোবোৰ সদস্যই সমূহীয়া প্ৰচেষ্টাৰে নিজৰ আকৃতিতকৈ বহু ডাঙৰ জন্তুকো চিকাৰ কৰা দেখিবলৈ পোৱা যায়। বিভিন্ন জাতৰ হৰিণা, গাহৰি আদি ডাঙৰ প্ৰাণীৰ লগতে মৰুভূমি অঞ্চলত

পোৱা এন্দুৰ, সৰীসৃপ, চৰাই, বিভিন্ন পোক-পৰুৱা আদিও ইহঁতে ভক্ষণ কৰে। বহু সময় ধৰি তীব্ৰ বেগত দৌৰি থাকিব পৰা শাৰীৰিক সক্ষমতাৰ বাবে ইহঁতে চিকাৰ-কাৰ্যত বেহু সফলতা লাভ কৰিব পাৰে। আগতে আফ্ৰিকাৰ প্ৰায় ৪০ খন দেশত উপলব্ধ এই জন্তুবিধক এতিয়া কেৱল ১০-১৫ খনমান দেশতহে পোৱা যায়। ইয়াৰ বসতি স্থান হ্রাস পোৱাৰ লগতে মানুহৰ চিকাৰৰ বলি হৈ দ্ৰুত গতিত ইয়াৰ সংখ্যা কমিবলৈ ধৰে। কুৰি বছৰ আগতেই আফ্ৰিকাৰ স্তন্যপায়ী জন্তুবোৰৰ ভিতৰত বনৰীয়া কুকুৰক আটাইতকৈ বিপন্ন প্ৰজাতি হিচাপে ঘোষণা কৰা হৈছিল আৰু তাৰ পিছৰেপৰা ইয়াৰ সংৰক্ষণৰ বিভিন্ন ব্যৱস্থা হাতত লোৱা হয়। প্ৰায় তিনি নিযুত বছৰৰ আগতে কুকুৰনেচীয়া, শিয়াল আৰু অন্য কুকুৰ প্ৰজাতিৰপৰা বিচ্ছিন্ন হৈ আফ্ৰিকাৰ বনৰীয়া কুকুৰে এবিধ সুকীয়া প্ৰজাতি হিচাপে বিকাশ লাভ কৰিছিল। ইয়াৰ বিলুপ্তি ঘটা মানে এটা প্ৰজাতি প্ৰকৃতিৰ বুকুৰপৰা সম্পূৰ্ণ নোহোৱা হৈ যোৱা। সেইবাবেও ইয়াৰ সংৰক্ষণ অতি জৰুৰী হৈ পৰিছে। বনৰীয়া কুকুৰৰ সংৰক্ষণৰ বাবে লোৱা ব্যৱস্থাবোৰ কিছু সুফল কঢ়িয়াই অনা যেন দেখা গৈছে আৰু সুখৰ কথা যে এই প্ৰজাতিটোৰ সংখ্যা বৰ্তমান সময়ত কিছু বঢ়া দেখিবলৈ পোৱা গৈছে।

লণ্ডনৰ ইনষ্টিটিউট অব জুৱলজিৰ এগৰাকী বিজ্ঞানী ৰ'জি উডৰ'ফে বিগত কুৰি বছৰ কাল বনৰীয়া কুকুৰ (Lycaon pictus) প্ৰজাতিটোৰ বিষয়ে অধ্যয়ন কৰি আছে। ইমানদিনৰ অধ্যয়নৰ ফলত এই প্ৰজাতিটোৰ বহু নতুন কথাই পোহৰলৈ আহিছে। বিজ্ঞানীগৰাকীয়ে লাভ কৰা অভিজ্ঞতাৰ ভিত্তিত এই কথা প্ৰকাশ কৰিছে যে আটাইতকৈ বিপন্ন এই প্ৰজাতিটো অতি উদ্যমী, পৰিয়ালৰ প্ৰতি অতিকৈ দায়িত্বশীল আৰু মৰমিয়াল প্ৰাণী হিচাবেও পৰিগণিত হৈছে। গৱেষকসকলৰ

## প্ৰকৃতি

গৱেষণাত এই কথা পোহৰলৈ আহিছে যে নিজৰ মাজত ইহঁত অতিকৈ সামাজিক আৰু সভ্য প্ৰকৃতিৰ প্ৰাণী। সাধাৰণতে দলবদ্ধ হৈ বাস কৰা মাংসাহাৰী জন্তুবোৰৰ এটা দস্তৰ আছে যে চিকাৰৰ মাংস ডাঙৰখিনিয়ে প্ৰথমে খাইহে পোৱালিক পাছত খাবলৈ দিয়ে। কিন্তু বনৰীয়া কুকুৰৰ ক্ষেত্ৰত এই কথা সম্পূৰ্ণ ওলোটা। চিকাৰ কৰা জন্তুটো পোৱালিবোৰে নোখোৱা পৰ্যন্ত ডাঙৰে তাত মুখ নিদিয়ৈ। বনৰীয়া কুকুৰৰ লগত লাগি থকা এজন গৱেষকে স্বীকাৰ কৰিছে যে এই দৃশ্য সঁচায়ে চাবলগীয়া।

যিবোৰ পোৱালি অতি সৰু হোৱা বাবে গুহা বা বাসস্থানৰপৰা ওলাই আহিব নোৱাৰে, বা যিবোৰ ডাঙৰ কুকুৰ অসুস্থ বা আঘাতপ্ৰাপ্ত হোৱা বাবে লৰচৰ কৰিব নোৱাৰে সেইবোৰৰ কাৰণে ডাঙৰ সুস্থ কুকুৰখিনিয়ে চিকাৰৰ মাংস পেটত ভৰাই আনি সিহঁতৰ সম্মুখত উগাৰি উলিয়াই দিয়ে যাতে সিহঁতে সেয়া অনায়াসে খাব পাৰে।

বনৰীয়া কুকুৰৰ পৰিয়াল এটাৰ মাজত থকা পাৰস্পৰিক বুজাবুজিও মন কৰিবলগীয়া। আঠটা বা দহটা মতা আৰু মাইকী কুকুৰ থকা দলটোত সন্তান জন্ম দিবৰ বাবে কেৱল এহাল মতা-মাইকীকহে দায়িত্ব দিয়া হয়। সন্তান জন্মৰ পাছতহে পৰিয়ালৰ বাকীখিনি সদস্যৰ বিভিন্ন দায়িত্ব আৰম্ভ হয়। কোনোবা দুটামানে অভিভাৱকৰ দায়িত্ব লৈ মাক আৰু পোৱালিকেইটাৰ খোৱাৰ তদাৰক কৰে, অন্য কোনোবা দুটামান

পোৱালিকেইটাৰ ৰখীয়া হয়, আকৌ অন্য কোনোবাই পোৱালিকেইটাৰ চাফ-চিকুণতাৰ কামখিনি কৰে। গৱেষকগৰাকীৰ ভাষাত ‘যিয়েই নহওক, পৰিয়াল পৰিয়ালেই’ (Family is family, after all)।

কিন্তু বনৰীয়া কুকুৰৰ পৰিয়ালটোৰ আটাইতকৈ মন কৰিবলগীয়া কথাটো হৈছে ইহঁতৰ নিস্বাৰ্থ মনোবৃত্তি। এগৰাকী গৱেষকে এই তথ্য আগবঢ়াইছে যে পৰিয়ালটো যিমনেই ডাঙৰ হয়, সিমনেই বয়স্ক কুকুৰখিনিৰ মৃত্যুৰ হাৰো বৃদ্ধি পায়। ইয়াৰ কাৰণ হৈছে, পৰিয়ালটো ডাঙৰ হোৱাৰ লগে লগে সৰুখিনিৰ দায়িত্ব ভালদৰে ল’বলৈ যাওঁতে ডাঙৰখিনিয়ে প্ৰায়ে আধা পেটে বা নোখোৱাকৈয়ে থাকিবলগীয়া হয়। তাৰ ফলত সিহঁত অপুষ্টিত ভোগে আৰু অতি কম বয়সতে মৃত্যুমুখত পৰে। অৱশ্যে পৰিয়ালটোত কম বয়সীয়া কুকুৰৰ মৃত্যুৰ হাৰ খুব কম হয় আৰু সেইটোৱে এটা অতি সুখৰ খবৰ।

বনৰীয়া কুকুৰ অকল মানুহৰদ্বাৰাই আক্ৰান্ত নহয়, ডাঙৰ মাংসাহাৰী জন্তুবোৰো ইহঁতৰ শত্ৰু। বিশেষকৈ খাদ্যৰ ক্ষেত্ৰত ইহঁতে কৰা চিকাৰৰ ওপৰত হায়োনাকে ধৰি অন্য মাংসাহাৰী জন্তুবোৰৰ শেনচকু সদায়ে থাকে। সিংহই ইহঁতৰ পোৱালি ভক্ষণৰ উদ্দেশ্যে নহ’লেও ইহঁতৰ বাসস্থান উৎখাত কৰাত আগভাগ লয়। ইমানখিনিৰ পাছতো আফ্ৰিকাত এই প্ৰজাতিটোৰ সংখ্যা যে ১৯৯০ দশকৰ ৫০০০ ৰপৰা বৰ্তমান ৭০০০লৈ বৃদ্ধি পাইছে সেয়াই অতি আনন্দৰ কথা। □

‘নিউ ইয়ৰ্ক টাইমছ’ কাকতত ১১ আগষ্ট, ২০১৪ তাৰিখে প্ৰকাশিত ‘One for All, And All for Hunt’ নামৰ এটা প্ৰবন্ধৰ আধাৰত লেখাটো প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। প্ৰবন্ধটোৰ লেখক হৈছে Natalie Angier।

## কুইজৰ উত্তৰসমূহ

১। জৱাহৰলাল নেহৰু ২। ক্ৰেঙ্ক’ গ্ৰাফ ৩। হ’কাৰ ট্ৰফী : লন্ টেনিছ ৪। আইৱা ৫। মিজোৰাম (বাঁহ লৈ কৰা নৃত্য) ৬। ৰূপ সিং ৭। তেওঁ এজন প্ৰসিদ্ধ প্ৰকৃতিবিদ ৮। মেক্‌মোহন লাইন ৯। লেণ্ডষ্টেইনাৰ ১০। জ’ন কীট্‌ছ ১১। ৰাজস্থান ১২। অৰবিন্দ আদিগা ১৩। বীচ ১৪। পাৰা ১৫। প’ল’ ১৬। (খ), (গ), (ঘ), (ক) ১৭। ১৯৭৪ ১৮। আই এন এছ সিন্ধুৰক্ষক ১৯। অৰুণাচল প্ৰদেশ ২০। মধ্যপ্ৰদেশ।

## খবৰৰ লেছেৰি বোটলা

(২১ আগষ্টৰপৰা ২০ ছেপ্টেম্বৰলৈ)

- ২১ আগষ্ট : ইউনেস্ক'ৰ বিশ্ব ঐতিহ্য ক্ষেত্ৰৰ স্বীকৃতিৰ দিশে চৰাইদেউ মৈদাম। প্ৰকাশ কৰা তালিকাত বিশ্বৰ আন ঐতিহাসিক ক্ষেত্ৰৰ লগতে স্থান লাভ কৰিছে চৰাইদেউৰ আহোম সভ্যতাৰ অন্যতম নিদৰ্শন মৈদামস্থলীয়ে।
- ২৪ আগষ্ট : মাজুলীৰ উত্তৰ কমলাবাৰী সত্ৰৰ বৈষ্ণৱ সংগীত সাধক, শিল্পী মাণিক বৰবায়নৰ মৃত্যু।
- ২৬ আগষ্ট : আঠটাকৈ ৰাষ্ট্ৰীয় বাঁটাৰে সন্মানিত প্ৰসেনজিৎ চেটাৰ্জী অভিনীত বঙালী ছবি 'জাতিত্বৰ' অ'স্কাৰ বাঁটাৰ বাবে মনোনীত।
- ৩০ আগষ্ট : প্ৰখ্যাত ইতিহাসবিদ বিপান চন্দ্ৰৰ পৰলোকপ্ৰাপ্তি।
- প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ জাপান ভ্ৰমণ।
- ৩১ আগষ্ট : ট্ৰেণ্ট ব্ৰীজত ইংলেণ্ডক পৰাস্ত কৰি সৰ্বাধিক (৯০ খন) এদিনীয়া ক্ৰিকেট খেলত বিজয় সাব্যস্ত কৰা ভাৰতীয় অধিনায়ক হিচাপে মহম্মদ আজাহাৰউদ্দিনৰ অভিলেখ স্পৰ্শ কৰে এম এছ ধোনীয়ে।
- ৭৭ মিনিটত জয়সাগৰ পাৰ হ'ল পাঁচ বছৰীয়া কাশ্মীৰী চৌধুৰীয়ে।
- ২ ছেপ্টেম্বৰ : টকিঅ'ত আবেৰ চৰকাৰৰ সৈতে নৰেন্দ্ৰ মোডীৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ চুক্তি। গুৱাহাটীৰ পয়ঃপ্ৰণালী আঁচনিৰ বাবে জাপানে ব্যয় কৰিব ৯৪৭ কোটি টকা।
- ৩ ছেপ্টেম্বৰ : ৰাষ্ট্ৰীয় মহিলা আয়োগৰ অধ্যক্ষৰ পদত নিযুক্ত গুৱাহাটী লোকসভা সমষ্টিৰ সাংসদ বিজয়া চক্ৰৱৰ্তী।
- ৪ ছেপ্টেম্বৰ : বিশিষ্ট চলচ্চিত্ৰ পৰিচালক জাহ্নু বৰুৱাক অসম ডাউন টাউন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ 'ডি-লিট' ডিগ্ৰী প্ৰদান।
- ৫ ছেপ্টেম্বৰ : ২০১২ চনত অলিম্পিকত ব্ৰঞ্জৰ পদক লাভ কৰা মেৰী কমৰ জীৱনৰ আধাৰত সঞ্জয় লীলা ভাষণলি নিৰ্মিত চলচ্চিত্ৰ 'মেৰী কম'ৰ মুক্তি। নিৰ্মাতা : সঞ্জয় লীলা ভাষণলি, পৰিচালক : ওমংগ কুমাৰ, মুখ্য চৰিত্ৰৰ অভিনেত্ৰী : প্ৰিয়ংকা চোপ্ৰা।

- ৬ ছেপ্টেম্বৰ : তৃতীয়টো গ্ৰেণ্ডশ্লাম খিতাপ দখল ছানিয়া মিৰ্জাৰ।
- ১১ ছেপ্টেম্বৰ : সমুদ্ৰপৃষ্ঠৰপৰা ১,৭১,০০০ মিটাৰ উচ্চতাত বিজ্ঞানী টি এন সুৰেশ কুমাৰে মহাকাশত খোজ পেলায়।
- যোৰহাটত অসম মহিলা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰথম শিক্ষাবৰ্ষ আৰম্ভ।
  - ভাৰত-ছাৰ্বিয়াৰ ডেভিছ কাপ খেল বাংগালুৰুত আৰম্ভ।
- ১৭ ছেপ্টেম্বৰ : অসম বিধানসভাৰ উপ নিৰ্বাচনত শিলচৰ, লক্ষীপুৰ আৰু যমুনামুখত জয়লাভ কৰে ক্ৰমে বিজেপি, কংগ্ৰেছ আৰু এ আই ইউ ডি এফ দলে।
- কেন্দ্ৰীয় ৰেলমন্ত্ৰী সদানন্দ গৌড়াৰ ঘোষণা— ২০১৭ চনৰ জুন মাহত উদ্বোধন হ'ব দেশৰ ভিতৰত অন্যতম দীঘল দলংৰূপে চিহ্নিত হ'বলগীয়া বগীবিল দলং।
- ১৮ ছেপ্টেম্বৰ : ভাৰত ভ্ৰমণৰত চীনৰ ৰাষ্ট্ৰপতি জি জিনপিঙৰ সৈতে ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ বৈঠক।
- বক্সাৰ মনোজ কুমাৰ নাথ অৰ্জুন বাঁটাৰ বাবে নিৰ্বাচিত।
- ১৯ ছেপ্টেম্বৰ : ১৭ সংখ্যক এছিয়ান গেমছৰ শুভাৰম্ভ। ইণ্ডিঅ'ন এছিয়াডৰ মূল ষ্টেডিয়ামত এই উন্মোচনী অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত হয়। ৫১৬ গৰাকী এথলিটৰ ভাৰতীয় দলটোৰ পতাকা উন্মোচন কৰে হকী দলৰ অধিনায়ক চৰ্দাৰ সিঙে।
- ২০ ছেপ্টেম্বৰ : এছিয়ান গেমছত প্ৰথমদিনাই শ্বুটিঙত ভাৰতৰ স্বৰ্ণ। জিতু ৰায়ে পুৰুষৰ ৫০ মিটাৰ পিষ্টল ইভেণ্টত স্বৰ্ণ পদক জয় কৰে।
- কবি নীলমণি ফুকনলৈ প্ৰকাশন পৰিষদৰ জীৱনজোৰা সাহিত্য বাঁটা। অহা ২৫ ডিছেম্বৰৰপৰা ৫ জানুৱাৰিলৈ অনুষ্ঠিত হ'ব লগা গুৱাহাটী গ্ৰন্থমেলা আৰু সাহিত্য উৎসৱত ফুকনক এই বাঁটা প্ৰদান কৰা হ'ব।
  - গায়িকা-লেখিকা অণু বেজবৰুৱাৰ পৰলোকপ্ৰাপ্তি।
- সংগ্ৰহ : পংকজ কুমাৰ বৰা

## এখন ৰচনা : নায়কৰ প্ৰসংগত

■ ড° সত্যজিৎ ভূঞা

ব্যক্তিৰ জীৱনৰ পথ সাধাৰণতে মসৃণ নহয়। জীৱনৰ অপেক্ষাকৃত জটিল পথ অতিক্ৰম কৰিবলৈ ব্যক্তিয়ে বহু সময়ত অগ্ৰজসকলৰ জীৱনৰ নানা কথা, নানা ঘটনাৰপৰা শিক্ষা ল'বলৈ আগ্ৰহী হয়। আন কথাত, জীৱনৰ অসহজ পথ সহজে অতিক্ৰম কৰাৰ কিটিপ-কৌশল বিচাৰি ব্যক্তি বহু সময়ত নায়কৰ সন্ধানত ব্ৰতী হয়। তদুপৰি ব্যক্তিৰ জীৱন বহু তৰপীয়া হোৱাৰ বাবে একোজন ব্যক্তিয়ে জীৱনত ভিন ভিন দশাত ভিন ভিন নায়কৰ প্ৰতি আকৰ্ষণ অনুভৱ কৰে। সুখ্যাত লেখক কাৰ্লাইলে ব্যক্তিৰ জীৱনৰ নায়কসকলৰ শ্ৰেণীবিভাগ কৰি দেখুৱাইছিল। প্ৰফেটৰূপে, কবিকাৰূপে, সম্ৰাটৰূপে ইত্যাদি ইত্যাদি। ডাণ্টে, শ্বেইক্সপীয়েৰ আদি হৈছে কবিকাৰূপী নায়ক। নেপ'লিয়ন সম্ৰাটৰূপী নায়ক। লাহে লাহে দিন বাগৰাৰ লগে লগে অন্যান্য কৰ্মক্ষেত্ৰৰ প্ৰখ্যাত লোকসকলো বহু ব্যক্তিৰ বাবে নায়কৰ শাৰীলৈ উঠিল। আইনষ্টাইনৰ দৰে বিজ্ঞানী, মাৰাডোনাৰ দৰে ফুটবলাৰ, তেণ্ডুলকাৰৰ দৰে ক্ৰিকেটাৰ, অ'বামাৰ দৰে ৰাষ্ট্ৰনেতা, অমিতাভ বচ্চনৰ দৰে অভিনেতা, গেব্ৰিয়েল গাৰ্চিয়া মাৰ্কেজৰ দৰে সাহিত্যিক হয়তো বহু ব্যক্তিৰ বাবে নায়ক। নায়কৰ ত্যাগ আৰু উছৰ্গাৰ কাহিনী নজনাকৈ, তেওঁলোকৰ জীৱন-বোধ আৰু কষ্টোপাৰ্জিত সক্ষমতাক আগস্থান নিদি কেৱল সুখ্যাতিৰ বাবেই সুবিখ্যাত লোকক নায়ক সজোৱাৰ পদ্ধতি এটাও ইতিমধ্যে সুলভ হৈ পৰিল।

লিখিবলৈ আৰম্ভ কৰিয়েই বহুতে মেক্সিম গৰ্কী, লিঅ' এন টলষ্টয়, অৰ্নেষ্ট হেমিংৱে আদি বিশ্ববিখ্যাত সাহিত্যিকক নায়কৰূপে বিবেচনা কৰি তেওঁলোকক অন্ধভাৱে অনুকৰণ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। কিন্তু তাকে কৰিবলৈ যোৱাৰ আগেয়ে এইসকল স্বনামধন্য ঔপন্যাসিকৰ জীৱনৰ সবিশেষ জানিবলৈ চেষ্টা কৰাহে উচিত কৰ্ম। তেওঁলোক কেনে কষ্টসহিষ্ণু আছিল, নিজৰ

সংস্কৃতি আৰু ঐতিহ্যক কিদৰে তেওঁলোকে নিজৰ হৃদয়ত লালন কৰি ৰাখিছিল, জীৱনৰ কঠিন পৰিস্থিতি তেওঁলোকে কিদৰে মোকাবিলা কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল সেই কাহিনীসমূহৰ সবিশেষ নজনাকৈ তেওঁলোকক কেৱল অন্ধভাৱে অনুকৰণ কৰি সহজ পন্থাৰে খ্যাতি বিচৰা অনুচিত। উদাহৰণস্বৰূপে ন'বেল বাঁটা বিজয়ী ৰাছিয়ান ঔপন্যাসিক বৰিছ পাষ্টেৰনাকৰ জীৱন কাহিনী পঢ়িলেই বুজিব পাৰি—খ্যাতিশীৰ্ষ সাহিত্যিক হ'বলৈ, সাহিত্যৰে মানুহক যুগে যুগে ভবাই তুলিবলৈ কলমৰ কছৰং কৰা একোজন ব্যক্তিয়ে কিদৰে নানা কষ্টৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হয়। 'ড° ঝিভাগো' শীৰ্ষক উপন্যাসখন প্ৰকাশৰ পিছত পাষ্টেৰনাকে ন'বেল বাঁটা লাভ কৰিছিল। ছোভিয়েট ৰাছিয়াৰ সাহিত্যিক পাষ্টেৰনাকৰ এই উপন্যাস ৰাছিয়াত প্ৰথমে প্ৰকাশিত হোৱা নাছিল। প্ৰকাশিত হৈছিল ইটালীত। লগে লগে পাষ্টেৰনাকক ৰাছিয়াৰ ৰাইটাৰ্ছ ইউনিয়ন অৰ্থাৎ জাতীয় লেখক সংগঠনৰপৰা বহিষ্কাৰ কৰা হ'ল। পুৰস্কাৰৰ আশাত সাহিত্য কৰা সাহিত্যিক বুলি তেওঁক লঘু কৰাৰ চেষ্টা কৰা হ'ল। তাৰ পিছত 'ড° ঝিভাগো' শীৰ্ষক উপন্যাসখনে যেতিয়া সৰ্বত্ৰ খলকনিৰ সৃষ্টি কৰিলে আৰু এদিন পাষ্টেৰনাকক ন'বেল বাঁটাৰ বাবে মনোনীত কৰা হ'ল তেতিয়া ৰাছিয়াৰ শাসনযন্ত্ৰই তেওঁৰ ওপৰত আৰম্ভ কৰি দিলে মানসিক উৎপীড়ন। আনকি বিদেশৰপৰা অহা সৌজন্যমূলক চিঠি আদিও তেওঁৰ হাতত তুলি দিয়াত চৰকাৰে বাধা আৰোপ কৰিলে। মুঠতে জীৱিত কালত পাষ্টেৰনাকে নিজৰ দেশতে অবৰ্ণনীয় কষ্ট ভোগ কৰিবলগীয়া হৈছিল। তেওঁৰ মৃত্যুৰ পিছতহে ৰাছিয়াৰ সমালোচকে পাষ্টেৰনাকৰ কবিতা আৰু উপন্যাসৰ মাজত বিশিষ্ট অৰ্থ, স্মৰণীয় অলংকাৰ আদি বিচাৰি পাইছিল। তেওঁৰ উপন্যাসৰ মাজৰ কাহিনীক মান্যতা প্ৰদান কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিছিল। গতিকে পাষ্টেৰনাকৰ

## বিশেষ নিবন্ধ

দৰে সাহিত্য প্ৰতিভাক নায়কৰ আসনত বহুৱাই তেওঁক অনুকৰণ বা অনুসৰণ কৰা কোনোপধ্যেই সহজ কাৰবাৰ হ'ব নোৱাৰে।

আন এজন পৃথিৱীবিখ্যাত সাহিত্যিক এ জে ফ্ৰান্সিনে নিজেই নায়কৰ আসনত বহুৱাইছিল এজন অশিক্ষিত খেতিয়কক। ফ্ৰান্সিনৰ এবাৰ বেমাৰ হওঁতে ডাক্তৰে তেওঁক দীঘলীয়াকৈ বিশ্রাম লোৱাৰ পৰামৰ্শ দিছিল। সেই সময়তে তেওঁ এখন উপন্যাসৰ কাম আৰম্ভ কৰিছিল।

কিন্তু লিখা কামটো ভালদৰে আগবঢ়াই নিব নোৱাৰি তেওঁ হতাশ হৈ পৰিছিল। পাণ্ডুলিপিটো লাডু কৰি কোঠাৰ এচুকলৈ দলিয়াই তেওঁ নিৰ্জন পথ এটাৰে ওলাই গৈছিল। বহুদিন দেখাৰ দৰে তেওঁ সেইদিনাও দেখিছিল বুঢ়া খেতিয়ক এজন পথৰ কাষৰ কটুৰ মাটিটুকুৰাত হাল বাই আছিল। ফ্ৰান্সিনে খেতিয়কজনৰ কাষ চাপি কেইমুহূৰ্তমানৰ আগেয়ে তেওঁ কৰা কামটোৰ কথা কৈছিল। অনাথৰী বুঢ়া খেতিয়কজনে ফ্ৰান্সিনক কৈছিল—ফলাফল আশা নকৰি মানুহে কৰ্তব্য কৰি থাকিব লাগে। সেই মাটিটুকুৰাত খেতিয়কজনৰ দেউতাকেও বোলে হাল বাইছিল। এতিয়া তেওঁ হাল বাই আছে। উপযুক্ত গভীৰতালৈ মাটি তল-ওপৰ নহ'লে তাত গুটি গজিব কিদৰে?

ঘৰলৈ ঘূৰি আহি ফ্ৰান্সিনে দলিয়াই দিয়া পাণ্ডুলিপিটো বিচাৰি আনি পুনৰ সংশোধন আৰু পুনৰ্লিখন আৰম্ভ কৰি দিলে। সময়ত সেইখন এখন

সুখ্যাত বহুপঠিত উপন্যাস হৈ পৰিছিল। খেতিয়কজনে ফ্ৰান্সিনৰ হৃদয়ত নায়কৰ আসন লাভ কৰিছিল।

ন'বেল বঁটা বিজয়ী পদাৰ্থবিদ ৰিছাৰ্ছ পি ফেইনমেনৰ বাবে নায়ক সদৃশ আছিল তেওঁৰ দেউতাক। ফেইনমেনৰ দেউতাকে নানান ধৰণে পুতেকৰ জ্ঞানচকু মুকলি কৰাত বিশেষ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল। ব্যক্তি-ঘটনা-পৰিঘটনা সকলো নিৰীক্ষণ কৰি নিজস্ব মতামত গঢ়ি তুলিবলৈ মানুহক অসুদৃষ্টিৰ প্ৰয়োজন। সাধাৰণ চৰাই এটা বা পুতলা এটাকো কিদৰে নিৰীক্ষণ কৰিব লাগে, কোনবোৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰ পাবলৈ আগ্ৰহী হ'ব লাগে সেইবোৰৰ শিক্ষা ফেইনমেনক দেউতাকেই দিছিল।

মানুহে নিজেই নিজৰ পথ নিৰ্মাণ কৰিব পৰাটো জীৱনৰ সৰ্বোত্তম পন্থা। কিন্তু ব্যক্তিক একোটা পথ দেখুৱাই দিবলৈ, বিশেষ বিষয়ত নিচা বহুৱাই কৰ্মমুখী বা উদ্যমী কৰি তুলিবলৈ একোজন বিশেষ ব্যক্তিৰ প্ৰয়োজন হয়। এনে ব্যক্তিয়ে আনজনৰ মনত বিশেষ ঠাই দখল কৰিব পাৰে। সাধাৰণ হ'লেও আনৰ মনত স্থায়ী দাগ বহুৱাব পৰা এইসকলেই হৈছে নায়ক।

অৱশ্যে বহু সময়ত নায়ক-নায়িকাৰ নামত ব্যক্তি উন্মাদ হোৱাও দেখা যায়। মেটিনী আইডল, পলিটিকেল আইডল অৰ্থাৎ প্ৰিয় অভিনেতা, প্ৰিয় ৰাজনীতিকক নায়কৰ আসনত বহুৱাই বহুজন পথচ্যুত হয়। সেয়ে নায়ক নিৰ্বাচন শুদ্ধ নহ'লে জীৱন দুৰ্বিসহ হোৱাৰো পূৰ্ণ সম্ভাৱনা থাকে। কাজেই নায়ক নিৰ্বাচন শুদ্ধ হোৱাটো এই ক্ষেত্ৰত প্ৰথম জৰুৰী কাৰ্য। □

## তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্ন

- ১। আহোম আৰু মোগলৰ মাজৰ শেষ যুদ্ধখন কোন চনত আৰু ক'ত অনুষ্ঠিত হৈছিল?
- ২। আমি ব্যৱহাৰ কৰা আধুনিক কেলেণ্ডাৰখনৰ প্ৰচলন পোনপ্ৰথমে কোনখন দেশত হৈছিল?
- ৩। CFLৰ সম্পূৰ্ণ নাম কি?
- ৪। জাহ্নু বৰুৱাই পৰিচালনা কৰা প্ৰথমখন বোলছবিৰ নাম কি?
- ৫। লেখিকা পূৰ্বী বৰমুদৈয়ে তেওঁৰ কোনখন গ্ৰন্থৰ বাবে সাহিত্য অকাডেমি বঁটা পাইছিল?

(উত্তৰবোৰ তোমালোকে নিজে বিচাৰি ১৫ অক্ট'বৰ তাৰিখৰ আগেয়ে পোৱাকৈ সম্পাদক, 'অন্বেষণ' এই ঠিকনালৈ পঠিয়াবা। সম্পূৰ্ণ শুদ্ধ উত্তৰ দিওঁতাসকলৰ নাম পৰৱৰ্তী সংখ্যাত প্ৰকাশ কৰা হ'ব।)

## সরবমতী আশ্রম আৰু দাণ্ডী যাত্ৰা

■ অপৰ্ণা দেৱী



মহাত্মা গান্ধীয়ে দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ ব্যৱহাৰিক ৰাজনীতিত পোনতে অহিংসা নীতি প্ৰয়োগ কৰি সফল হৈছিল। সেই অহিংসা নীতিকে সাৰোগত কৰি সাম্ৰাজ্যবাদী ব্ৰিটিছ শক্তিক প্ৰতিহত কৰাৰ বাবে গান্ধীয়ে ভাৰতত এক ৰাজনৈতিক আন্দোলন সংগঠিত কৰাৰ পৰিকল্পনা কৰিছিল।

গান্ধীয়ে দৃঢ়ভাৱে বিশ্বাস কৰিছিল যে যিকোনো ৰাজনৈতিক আন্দোলনত জড়িত হ'বলৈ হ'লে লোকসকল অহিংসাত বিশ্বাসী হ'বই লাগিব। অকল সেই নীতিত বিশ্বাস কৰিলেই নহ'ব, তাৰ বাবে অহিংসা নীতি অনুশীলনো কৰিব লাগিব। আন্দোলনকাৰীসকলে সকলো ধৰণৰ হিংসাত্মক কথাপৰা নিজকে মুক্ত কৰি ৰাখিব লাগিব। সেই বিশ্বাসৰ আধাৰতেই গুজৰাটৰ সরবমতী নৈৰ পাৰত গান্ধীয়ে এখন আশ্রম পাতিছিল। সেয়াই আছিল ইতিহাসে গৰকা সরবমতী আশ্রম।

সরবমতী আশ্রমক গান্ধী আশ্রম, হৰিজন আশ্রম, সত্যগ্ৰহ আশ্রম আদি নামেৰেও জনা যায়, যিখন আশ্রমত মহাত্মাই পত্নী কস্তুৰবা গান্ধীৰ সৈতে সুদীৰ্ঘ বাৰ বছৰ কাল অতিবাহিত কৰিছিল।

সরবমতী আশ্রমক কেন্দ্ৰ কৰি গান্ধীয়ে ১৯৩০ চনৰ ১২ মাৰ্চত দাণ্ডী যাত্ৰা (Dandi march) আৰম্ভ কৰিছিল। সরবমতী আশ্রমৰপৰা ২৪১ মাইল নিলগত থকা দাণ্ডীলৈ গান্ধীয়ে তেওঁৰ ৭৮ গৰাকী অনুগামীক লৈ

আৰম্ভ কৰা যাত্ৰা সাধাৰণ যাত্ৰা নাছিল। সেই যাত্ৰা আছিল প্ৰতিবাদৰ যাত্ৰা, ব্ৰিটিছৰ প্ৰচলিত লোণ আইন ভংগ কৰাৰ ঐতিহাসিক দাণ্ডী যাত্ৰা।

ব্ৰিটিছে লোণৰ ব্যৱসায় একচেটিয়া ব্যৱসায় কৰিবলৈ লোণৰ উৎপাদন, বিতৰণ সকলোতে আধিপত্য বিস্তাৰ কৰিছিল। ব্ৰিটিছৰ লোণ আইনে ভাৰতীয় লোণৰ ওপৰত কৰ বৃদ্ধি কৰিছিল যাতে ভাৰতবৰ্ষত ব্ৰিটিছৰ লোণৰ বিক্ৰীয়ে প্ৰসাৰ লাভ কৰে। সেই কাৰণেই গান্ধীয়ে চৰকাৰৰ অনুজ্ঞা পত্ৰ নোহোৱাকৈ বে-আইনীভাৱে সাগৰৰ পানী তপতাই লোণ তৈয়াৰ কৰি লোণ আইন ভংগ কৰিছিল।

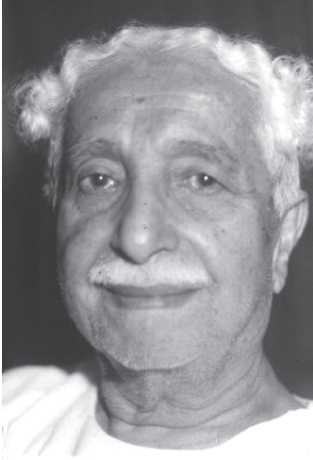
ব্ৰিটিছৰ লোণ আইন ভংগ কৰাৰ জৰিয়তে আৰম্ভ হৈছিল আইন অমান্য আন্দোলন। লোণ আইন ভংগৰ তিনি সপ্তাহৰ ভিতৰতে প্ৰায় যাঠি হাজাৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামীক ব্ৰিটিছে কাৰাগাৰলৈ পঠিয়াইছিল। শেষত, ব্ৰিটিছ চৰকাৰে সরবমতী আশ্রমখন বন্ধ কৰি লৈছিল। গান্ধীয়ে আশ্রমখন ওভটাই বিচাৰিছিল যদিও ব্ৰিটিছ চৰকাৰে গুৰুত্ব নিদিলে। গান্ধীয়ে সিদ্ধান্ত ল'লে যে ভাৰতবৰ্ষই স্বাধীনতা লাভ নকৰা পৰ্যন্ত তেওঁ সরবমতী আশ্রমলৈ ঘূৰি নাহে। অৱশেষত ১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্ট তাৰিখে ভাৰতক এখন স্বাধীন ৰাষ্ট্ৰৰূপে ঘোষণা কৰা হ'ল।

সরবমতী আশ্রমৰপৰা আৰম্ভ কৰা গান্ধীৰ দাণ্ডী যাত্ৰাই ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামত এক তাৎপৰ্যপূৰ্ণ প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছিল। ভাৰতবৰ্ষৰ চৰকাৰে সরবমতী আশ্রমক এক ৰাষ্ট্ৰীয় কীৰ্তিচিহ্ন বা স্মৃতিচিহ্ন (National moment) হিচাপে বৰ্তমান প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে য'ত বছৰে প্ৰায় ৭,০০,০০০ গৰাকী পৰ্যটকৰ সমাগম হয়। □

(শান্তি আৰু অহিংসাৰ দূত মহাত্মা গান্ধীৰ জন্মদিন ২ অক্ট'বৰ তাৰিখৰ লগত সংগতি ৰাখি লেখাটি প্ৰস্তুত কৰা হ'ল।)

## কুপ্লালী ভেংকটাপ্পা পুত্ৰাপ্পা (৩)

### ■ কিৰণময়ী কলিতা



কুপ্লালী ভেংকটাপ্পা  
পুত্ৰাপ্পা : কুপ্লালী  
ভেংকটাপ্পা পুত্ৰাপ্পা  
কানাড়া ভাষাৰ  
প্ৰথম জ্ঞানপীঠ  
বিজয়ী সাহিত্যিক।  
পুত্ৰাপ্পাই কুভেম্পু  
ছদ্মনাম লৈ তেওঁৰ  
সাহিত্য সৃষ্টি  
কৰিছিল।

১৯০৪ চনৰ

২৯ ডিছেম্বৰ

তাৰিখে মহীশূৰৰ চিকমাগালুৰ জিলাৰ হিৰেকোদিক নামৰ ঠাইত পুত্ৰাপ্পাৰ জন্ম হৈছিল। তেওঁৰ দেউতাকৰ নাম আছিল ভেংকটাপ্পা গৌড়া আৰু মাকৰ নাম আছিল চিতাম্মা। তেওঁ তিৰমাহালীৰ এংলো ভাৰণেকুলাৰ বিদ্যালয়ত আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ আৰম্ভণি কৰে। মাত্ৰ বাৰ বছৰ বয়সতে পুত্ৰাপ্পাই দেউতাকক হেৰুৱায়। তেওঁ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে মহীশূৰলৈ যায় আৰু মহাৰাজা কলেজ (মহীশূৰ)ৰ পৰা ১৯২৯ চনত কানাড়া ভাষাত সন্মান সহকাৰে স্নাতকোত্তৰ উপাধি লাভ কৰে।

১৯২৯ চনত পুত্ৰাপ্পাই মহাৰাজা কলেজত কানাড়া ভাষাৰ প্ৰবক্তা হিচাপে কৰ্মজীৱনৰ পাতনি মেলে। তাৰ পিছত তেওঁ ১৯৩৬ চনত বাংগালুৰুৰ চেণ্ট্ৰেল কলেজত সহকাৰী প্ৰবক্তা হিচাপে যোগদান কৰে। ১৯৪৬ চনত তেওঁ পুনৰ মহাৰাজা কলেজত প্ৰবক্তা হিচাপে যোগদান কৰে। ১৯৫৫ চনত তেওঁ মহাৰাজা কলেজৰ অধ্যক্ষৰ পদ লাভ কৰে। ১৯৫৬ চনত পুত্ৰাপ্পা মহীশূৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰথমজন উপাচার্য হিচাপে মনোনীত হয় আৰু ১৯৬০ চনলৈ মহীশূৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে।

‘বিগিনাৰছ মিউজ’ (Biginers Muse) নামৰ কাব্যৰ যোগেদি সাহিত্যকৰ্ম আৰম্ভ কৰা পুত্ৰাপ্পাই পিছলৈ কানাড়া ভাষাত সাহিত্য কৰ্ম আৰম্ভ কৰে। মাতৃভাষাত শিক্ষা গ্ৰহণৰ প্ৰসাৰৰ বাবে পুত্ৰাপ্পাই ‘কানাড়া অধ্যয়ন সমিতি’ নামৰ এক অনুষ্ঠানৰো জন্ম দিছিল।

পুত্ৰাপ্পাৰ উল্লেখযোগ্য সাহিত্যকৰ্ম :

কাব্যসংকলন : ‘কোলালো’ (১৯৩০), ‘পঞ্চজন্য’ (১৯৩৬), ‘শুদ্ৰ তপস্বী’ (১৯৪৬), ‘কিংকিনী’ (১৯৪৬), ‘পক্ষীকাশী’, কাদিৰাডাকে আদি।

গল্প সংকলন : ‘মালেনাদিনা চিত্ৰগালু’ (১৯৩৩), ‘সন্যাসী মাত্ৰু ইটাৰে কাটেগালু’ (১৯৩৭), ‘নান্না দেবৰু মাত্ৰু ইটাৰে কাটেগালু’ (১৯৪০)।

উপন্যাস সংকলন : ‘কানাৰু সুব্ৰাহ্মা হেগাদতি’ (১৯৩৬), ‘মেলগালল্লি মাডুমাগালু’ (১৯৬৭) ইত্যাদি।

মহাকাব্য : শ্ৰীৰামায়ণ দৰ্শনম্-ভাগ-১ (১৯৪৯), ভাগ-২ (১৯৫৭)।

শিশু গল্প-সংকলন : ‘মাৰি ভিজনানি’ (১৯৪৭), ‘মেঘপুৰা’ (১৯৪৭), ‘নান্না মানে’ (১৯৪৭) আদি।

নাট্যসংকলন : ‘বিৰুগালি’ (১৯৩০), ‘মহাৰাত্ৰি’ (১৯৩১), ‘বক্তাক্ষী’ (১৯৩২), ‘বেৰালাগ কোবাল’ (১৯৪৭) আদি।

জীৱনীসাহিত্য : ‘স্বামী বিবেকানন্দ’ (১৯৩৭), ‘শ্ৰী বামকৃষ্ণ পৰমহংস’ (১৯৩৪), ‘নেনাপিনা দোনিয়ালি’ (আত্মজীৱনী) আদি।

সমালোচনাত্মক সাহিত্য : ‘কাব্যহীৰা’ (১৯৪৬), ‘তাপুনন্দন’ (১৯৫১), ‘বিভূতি পূজে’ (১৯৫৩) আদি।

জ্ঞানপীঠ বঁটাৰ উপৰি পুত্ৰাপ্পাই কৰ্ণাটকা ৰত্ন (১৯৯২), পদ্ম বিভূষণ (১৯৪৪), ৰাষ্ট্ৰ কবি (১৯৬৪), সাহিত্য অকাডেমী বঁটা (১৯৫৫) আদি বিভিন্ন সন্মান আৰু বঁটা লাভ কৰিছিল। ১৯৯৪ চনৰ ১১ নৱেম্বৰত ৮৯ বছৰ বয়সত এই মহান সাহিত্যিকগৰাকীৰ মৃত্যু হয়। □



## সাধাৰণ জ্ঞানৰ সঁফুৰা

### ভাৰতৰ কেইখনমান ৰাজ্যৰ ৰাজ্যিক জন্তু

১। ৰাজ্য : কেৰেলা, জন্তু : হাতী



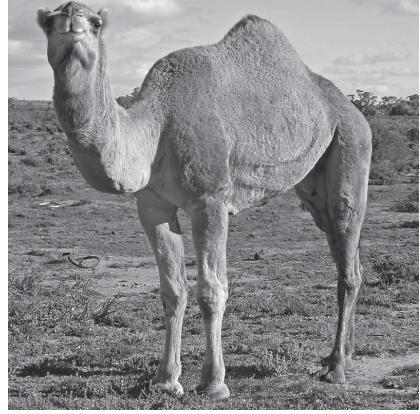
৪। ৰাজ্য : পুডুছেৰী, জন্তু : কেৰ্কেটুৱা



২। ৰাজ্য : মধ্যপ্ৰদেশ, জন্তু : বৰসিংহ (হৰিণা)



৫। ৰাজ্য : ৰাজস্থান, জন্তু : উট



৩। ৰাজ্য : মহাৰাষ্ট্ৰ, জন্তু : ভাৰতীয় অতিকায় কেৰ্কেটুৱা



৬। ৰাজ্য : ছিকিম, জন্তু : বঙা পাণ্ডা



ইউৰোপ মহাদেশৰ কেইখনমান দেশৰ সংসদ আৰু সংসদ ভৱন

- ১। দেশ : গ্ৰীচ (Greece), সংসদৰ নাম : হেলিয়েনিক পাৰ্লিয়ামেণ্ট (Hellenic Parliament) : সংসদ ভৱনৰ নাম : অ'ল্ড ৰয়েল পেলেচ (Old Royal Palace)।



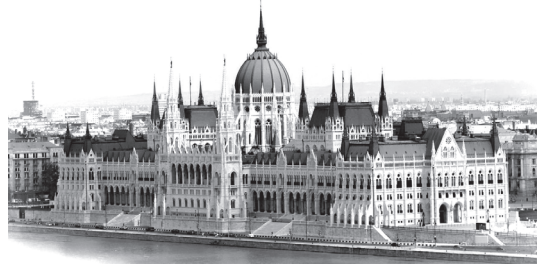
- ২। দেশ : আইচলেণ্ড (Iceland), সংসদৰ নাম : অলফিং (Althing) : সংসদ ভৱনৰ নাম : অলফিংগিছাছ (Alþingishúsi)।



- ৩। দেশ : ইটালি (Italy), সংসদৰ নাম : ইটালিয়ান পাৰ্লিয়ামেণ্ট (Italian Parliament) : সংসদ ভৱনৰ নাম : ইটালিয়ান পাৰ্লিয়ামেণ্ট বিল্ডিং (Italian Parliament Building)।



- ৪। দেশ : হাংগেৰী (Hungary), সংসদৰ নাম : নেছনেল এছেম্বলী (National Assembly) : সংসদ ভৱনৰ নাম : হাংগেৰীয়ান পাৰ্লিয়ামেণ্ট বিল্ডিং (Hungarian Parliament Building)।



- ৫। দেশ : আয়াৰলেণ্ড (Ireland), সংসদৰ নাম : ষ্ট'ৰ্মণ্ট (Stormont) : সংসদ ভৱনৰ নাম : আইৰিছ হাউছেজ অৱ পাৰ্লিয়ামেণ্ট (Irish Houses of Parliament)।



- ৬। দেশ : নৰৱে (Norway), সংসদৰ নাম : ষ্ট'ৰ্টিং (Storting) : সংসদ ভৱনৰ নাম : ষ্ট'ৰ্টিং বিল্ডিং (Storting Building)।



## চুড'কু

তলৰ আকৃতি দুটাৰ ৯টা শাৰী আৰু ৯টা স্তম্ভৰ লগতে প্ৰতিটো বৰ্গক্ষেত্ৰত ১ৰপৰা ৯লৈ সংখ্যাকেইটা এবাৰকৈহে বহিব।

### চুড'কু ১৭

7					1	3		8
	2	9		3	6		4	
6			4				2	
3	1			4		5		
	7		1		8		9	
		4		6			1	2
	3				2			9
	5		3	1		6	8	
8		1	5					7

### চুড'কু ১৮

	3				6			7
2	4	7		9	8			
					1	3	4	
4	2		1		5	9		8
		6				5		
9		5	6		3		2	4
	6	9	5					
			4	1		7	5	6
1			8				3	

### চুড'কু ১৫ আৰু ১৬ৰ সমাধান

3	9	1	5	8	7	4	6	2
2	6	7	9	4	1	8	5	3
5	8	4	6	2	3	7	9	1
4	5	6	2	9	8	1	3	7
1	2	9	7	3	5	6	4	8
7	3	8	4	1	6	5	2	9
6	4	3	8	7	2	9	1	5
9	7	2	1	5	4	3	8	6
8	1	5	3	6	9	2	7	4

9	3	7	2	4	8	5	6	1
8	4	5	9	1	6	3	7	2
6	2	1	7	5	3	8	4	9
4	6	9	1	2	5	7	3	8
2	5	3	8	9	7	4	1	6
7	1	8	3	6	4	9	2	5
3	7	2	5	8	1	6	9	4
5	9	4	6	3	2	9	8	7
1	8	6	4	7	9	2	5	3

### তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্ন, আগষ্ট সংখ্যাৰ উত্তৰ

১। দাঁত নাই ২। উৰ্বস্থি ৩। মহাভাৰত ৪। নিউজিলেণ্ড ৫। বাইবেল

## ড° নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ

### ■ অপৰাজিতা বৰা



‘সন্ধিয়াৰ আকাশত বগলী উৰে/আইৰে ঘৰলৈ  
মনতে পৰে/...ইমানযে দূৰণিত/চকুলো মোৰ সৰে/’,  
‘সোণৰ খাৰু নালাগে মোক বিয়াৰ বাবে আই/চেনেহ  
জৰী তই দিয়া মোক হাততে শুৰাই/’ আদি বহু কালজয়ী  
গীতৰ স্ৰষ্টা ড° নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ অসমৰ এগৰাকী  
নামজ্বলা কবি, গীতিকাৰ, গৱেষক, সমালোচক। বহুমুখী  
প্ৰতিভাসম্পন্ন ড° নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ আছিল জীৱন  
প্ৰয়াসী ব্যক্তি। জীৱনক গভীৰভাৱে ভালপোৱা, জীৱনক  
অনুপম বুলি কোৱা নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈৰ প্ৰকৃতিৰ লগত  
আছিল আজন্ম সম্পৰ্ক। সেয়েহে দিখৌপৰীয়া কবি  
নিৰ্মলপ্ৰভাৰ কবিতাত, গীতত নৈ-পথাৰ-প্ৰকৃতিয়ে অনন্য  
ৰূপ ধাৰণ কৰিছে। প্ৰতিভা আৰু প্ৰজ্ঞাৰ সমাহাৰ ঘট  
সৃষ্টিশীল ৰচনাৰাজিৰ ভিতৰত তেখেতৰ গীত আৰু  
কবিতাই পাঠক-শ্ৰোতাৰ মন সদায় আকৰ্ষিত কৰি  
আহিছে। ডেৰ হাজাৰতকৈও অধিক গীত ৰচা তেখেতৰ  
গীতসমূহে অসমীয়া গীতি সাহিত্যৰ ইতিহাস স্বৰ্ণিল কৰি  
ৰাখিছে। ‘বন ফৰিঙৰ ৰং’ কবিতাপুথিৰে আৰম্ভ কৰা

কবিতাৰ যাত্ৰা ‘দিনৰ পাছত দিন’, ‘সমীপেশু’, ‘অস্তৰংগ’,  
‘সুদীৰ্ঘ দিন আৰু ঋতু’ত শেষ হৈছিল। তেখেতৰ  
কবিতাত লোকজীৱন আৰু লোকমনে হাতত ধৰাধৰিকৈ  
আগবাঢ়ি মূৰ্ত ৰূপ লোৱা দেখা যায়। নৈ, পথাৰ,  
প্ৰকৃতিৰ লগত উমলি-জামলি ডাঙৰ-দীঘল হোৱা  
নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈৰ জীৱনটো গীতিময় আৰু কবিতাময়  
হৈ উপচি পৰা। ‘কৰুণতম’ কবিতাত অনুভৱী কবি মনে  
লিখিছিল—‘আহিনৰ পথাৰৰ গোন্ধ/কেনেবাকে নাকত  
আহি লাগিলে/মই হেৰা পাওঁ মোৰ দেউতাক/দোকানৰ  
জাপ-ভঙা/গামোচাৰ সুবাসত/মই হেৰা পাওঁ মোৰ  
আইক।’ সেইদৰে শিশু মনস্তত্ত্বক সঠিকৰূপত,  
প্ৰয়োজনীয় বিষয়বস্তু আৰু সুকীয়া প্ৰকাশভংগীৰে  
উপস্থাপন কৰি তেখেত শিশুহঁতৰ মৰমৰ ‘নীলা বাইদেউ’  
হৈ পৰিছিল। গীত, নাট, কবিতা, সাধু আদিৰে কুৰিৰো  
অধিক গ্ৰন্থ ৰচনাৰে তেখেতে অসমীয়া শিশু সাহিত্যৰ  
জগতখনলৈ বহুমূলীয়া অবদান আগবঢ়াই থৈ গৈছে।  
শিশু সাহিত্যৰ ভঁৰাল চহকী কৰা তেনে কেইখনমান গ্ৰন্থ  
হ’ল—‘চিল্ চিল্ চিলা’, ‘বাগী-চিল্‌মিলা’, ‘অসমীয়া  
ওমলা গীত’, ‘নতুন ওমলা গীত’, ‘কথা সৰিৎ সাগৰ’,  
‘মন উৰণীয়া’, ‘সুৰীয়া মাত’ আৰু ‘শালিকী ৰটো টো’।

‘দেৱী’, ‘সূৰ্য’, আৰু ‘শিৱ’ৰ দৰে তত্ত্বমূলক,  
গৱেষণাধৰ্মী গ্ৰন্থ নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈৰ পাণ্ডিত্যৰ  
সঁচাৰকাঠী স্বৰূপ। এই তিনিখন গ্ৰন্থই তেখেতৰ পাণ্ডিত্য  
আৰু অসামান্য দক্ষতাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিছে। বিশিষ্ট  
সংস্কৃত পণ্ডিত ড° মুকুন্দ মাধৱ শৰ্মাই উক্ত তিনিখন গ্ৰন্থক  
‘গ্ৰন্থবত্নত্ৰয়ী’ আখ্যা দিছে।

অসমৰ লোক-সংস্কৃতিৰ পথাৰখনৰ নিৰ্মলপ্ৰভা  
বৰদলৈ এগৰাকী অক্লান্ত কৰ্মী আছিল। অসমৰ  
ঐতিহ্যমণ্ডিত, গৰিমাময় সংস্কৃতিৰ প্ৰচাৰ, প্ৰসাৰ আৰু

## বৰেণ্য সাহিত্যিক

সংৰক্ষণত তেখেতে যথেষ্ট গুৰুত্ব দিছিল। কলেজীয়া দিনৰেপৰা এই ক্ষেত্ৰখনত কাম কৰি ড° বিৰিঞ্চ কুমাৰ বৰুৱা, ড° প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীৰ দৰে অগ্ৰজ লোক-সংস্কৃতিৰ গৱেষকৰ যোগ্য উত্তৰাধিকাৰী হিচাপে নিজকে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। তেখেতৰ ‘অসমৰ লোক-সংস্কৃতি’ বিষয়ক গ্ৰন্থখন এখন লেখত ল’বলগীয়া গ্ৰন্থ হিচাপে সদায় চিহ্নিত হৈ ৰ’ব।

মৌলিক চিন্তা, আকৰ্ষণীয় প্ৰকাশভংগী, প্ৰাণময় বিশ্লেষণ আৰু কোমল কোমল শব্দৰ প্ৰয়োগে নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈৰ গীত, কবিতা বা অন্যান্য সাহিত্যৰাজিক এক বিশেষ মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে। তেখেতৰ সৃষ্টিৰাজিৰ মাজত আছে প্ৰেৰণাৰ উৎস, যি প্ৰেৰণাই জীৱনৰ নিষ্ঠুৰতাক আওকাণ কৰিবলৈ শিকায়, দুঃখ সাগৰত উটি-বুৰি নাযাবলৈ আৰু যন্ত্ৰণাকাতৰজনক জীৱনক প্ৰত্যাহ্বানৰূপে

গ্ৰহণ কৰিবলৈ মন্ত্ৰ দিয়ে। ইয়াতেই তেখেতৰ সৃষ্টিৰ সাৰ্থকতা।

অসম সাহিত্য সভাৰ দ্বিতীয়গৰাকী মহিলা সভাপতিৰ পদ অলংকৃত কৰা ড° নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈয়ে গীত, কবিতা, শিশু-সাহিত্য, প্ৰবন্ধ, অনুবাদ সাহিত্য, উপন্যাস, সমালোচনা, লোক-সংস্কৃতি, জীৱনী, তত্ত্বমূলক গ্ৰন্থৰে সৰ্বমুঠ ৯৩ খন গ্ৰন্থ প্ৰণয়ন কৰি অসমীয়া জাতীয় জীৱন সমৃদ্ধ কৰি থৈ গৈছে। তেখেতে লিখিছিল—সৰু সৰু আলি-পদূলিয়েদি আগবাঢ়িলেও সেন্দূৰী আলিত উঠিবগৈ পাৰি, ঠেক বাটেৰে গৈ থাকিলেও বিৰাটক সাৱটিব পাৰি, জীৱনৰ মহত্বও উপলব্ধি কৰিব পাৰি। এনেকৈয়ে শিশুৰ দৰে কোমল মনৰ অধিকাৰী নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ অসমবাসীৰ মনত চিৰস্মৰণীয় হৈ ৰ’ব। □

## এছিয়ান গেমছৰ শুভাৰম্ভ



17th Asian Games  
INCHEON 2014

পোহৰৰ খেল আৰু লোকসংগীতৰ বৰ্ণিল সমাহাৰেৰে দক্ষিণ কোৰিয়াৰ ইঞ্চিঅ’ন চহৰত শুভাৰম্ভ হয় সপ্তদশ এছিয়ান গেমছৰ। অনুষ্ঠানটোৰ আৰম্ভণি হয় এছিয়াৰ ইতিহাসৰ কাহিনীৰে। ডিজিটেল প্ৰযুক্তিৰ সহায়ত এছিয়াৰ ইতিহাসৰ কাহিনীৰ দৃশ্যায়ন কৰা হয়। তাৰ লগতে আধুনিক প্ৰযুক্তিৰে দেখুওৱা হয় দক্ষিণ কোৰিয়াৰ সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাক। সমুদ্ৰ পথেৰে দক্ষিণ কোৰিয়াৰ লগত কেনেদৰে এছিয়াৰ দেশসমূহৰ মাজত সম্পৰ্ক স্থাপন হৈছিল, তাক ডিজিটেল প্ৰযুক্তিৰে দেখুওৱা হৈছিল বৃহদাকাৰৰ স্ক্ৰীনত। উদ্বোধনী অনুষ্ঠানত পৰিবেশন কৰা সাংস্কৃতিক কাৰ্যসূচীক চাৰিটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছিল। এই ভাগকেইটা আছিল—প্ৰাচীন এছিয়া, সমুদ্ৰ পথেৰে বিভিন্ন দেশৰ মাজত সংযোগ স্থাপন,

আধুনিক এছিয়া আৰু ভৱিষ্যতৰ এছিয়া। উদ্বোধনী অনুষ্ঠানৰ মুখ্য আকৰ্ষণ আছিল কোৰিয়াৰ গেংনামশৈলীৰ জনপ্ৰিয় গায়ক ছাইৰ গীত, পিয়ানোবাদক লেং লঙৰ অনুষ্ঠান আদি। ‘মীট দ্য ব্ৰাইট ফিউচাৰ অৱ এছিয়া’ মন্ত্ৰৰে আৰম্ভ হোৱা এছিয়ান গেমছৰ আনুষ্ঠানিকভাৱে শুভাৰম্ভ কৰে দক্ষিণ কোৰিয়াৰ ৰাষ্ট্ৰপতি পাৰ্ক গেয়ুন হায়ে। কোৰিয়াৰ অভিনেত্ৰী লী য়ং আয়ে ক্ৰীড়া সমাৰোহখনৰ শিখা প্ৰজ্বলন কৰাৰ পিছত ৪৫ খন দেশৰ খেলুৱৈ আৰু কৰ্মকৰ্তাই মাৰ্চ-পাষ্টত ভাগ লয়। ভাৰতীয় দলৰ ধ্বজা বহন কৰে ভাৰতীয় হকী দলৰ অধিনায়ক চৰ্দাৰ সিঙে। ৪ অক্ট’বৰত সামৰণি পৰিবলগীয়া এছিয়াৰ সৰ্ববৃহৎ ক্ৰীড়া সমাৰোহখনত ৩৬টা ইভেণ্টত ৪৫ খন দেশৰ ৯,৫০০ এথলীটৰ মাজত ৪৩৯টা পদকৰ বাবে প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা হৈছে। □

টোকা : এছিয়ান গেমছৰ সবিশেষ অহা সংখ্যাত প্ৰকাশ কৰা হ’ব।

## শাৰদীয় দুৰ্গোৎসৱ

### ■ পল্লৱী গোস্বামী

এতিয়া শৰৎ কাল। শৰৎ বুলিলেই মনলৈ আহে শেৰালি, কঁহুৱা, নিৰ্মল আকাশ, চৌদিশৰ স্বচ্ছতা আৰু শাৰদীয় দুৰ্গা পূজাৰ কথা। পূজাৰ জাকজমকতা, ঢাক-ঢোলৰ শব্দৰ মাজতে আমাক আকৰ্ষণ কৰে এক অনন্য শক্তিয়ে। সেয়া হ'ল সিংহ বাহিনী দশভূজা অসুৰ নিধনৰ বাবে উদ্যতা



য়া দেৱী সৰ্বভূতেশু শক্তিকপেণ সংস্থিতা।  
নমস্তস্যৈ নমস্তস্যৈ নমস্তস্যৈ নমো নমঃ ॥  
—যি দেৱীয়ে সকলো ভূত অৰ্থাৎ প্ৰাণীৰ মাজত শক্তিকপে নিবাস কৰে সেই শক্তিক আমি সকলোৱে প্ৰণাম কৰোঁ।

দুৰ্গাৰ প্ৰতিমাই। পুৰোহিতৰ মন্ত্ৰোচ্চাৰণ, আয়তীৰ নাম-প্ৰসংগৰ মাজত প্ৰত্যেক মানুহেই আদি শক্তিৰ মাহাত্ম্য ক্ষম্তকৰ বাবে হ'লেও অনুভৱ কৰিবলৈ বাধ্য হয়।

শক্তি অবিহনে এই চৰাচৰ জগতে গতি নাপায়। ঈশ্বৰে জগতক স্ৰজন কৰিবলৈও শক্তি লাগে, পালন কৰিবলৈও শক্তি লাগে আৰু সংহাৰ কৰিবলৈও শক্তি লাগে। শক্তিক সৃষ্টিও কৰিব নোৱাৰি, ধ্বংসও কৰিব নোৱাৰি, মাথোন ৰূপান্তৰিতহে কৰিব পাৰি। এই শক্তি উপাসনাৰ বাবেই আমাৰ সমাজত দেৱী পূজাৰ প্ৰচলন হৈছে। পাৰ্বতী, দুৰ্গা, কালী, চণ্ডী, বৈষ্ণৱী, সৰস্বতী আদি বিভিন্ন ৰূপত অতীজৰেপৰা শক্তি পূজা কৰি অহা হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰত দুৰ্গা পূজাৰ এক বিশেষ তাৎপৰ্য আছে।

মহিাসুৰৰ অত্যাচাৰৰপৰা পৰিত্ৰাণ বিচাৰি দেৱতাসকলে ব্ৰহ্মাৰ শৰণাগত হৈছিল। ব্ৰহ্মাৰ মুখত দেৱগণে যেতিয়া গম পালে যে এগৰাকী স্ত্ৰীৰদ্বাৰাহে দৈত্যৰাজৰ মৃত্যু সম্ভৱ, তেতিয়া সকলো দেৱতাই নিজৰ তেজৰদ্বাৰা দেৱীক জন্ম দিয়ে। শিৱই ত্ৰিশূল, বিষুগ্ৰে

চক্ৰ, অগ্নিয়ে ধনুকাঁড়, হনুমাণে গদা, ইন্দ্ৰই বজ্ৰ, ব্ৰহ্মাই চাৰিবেদ আৰু হিমালয় পৰ্বতে ভ্ৰমণ কৰিবলৈ সিংহ ইত্যাদি ভিন্ ভিন্ দেৱতাই ভিন্ ভিন্ তেজস্বী অস্ত্ৰ, ভূষণ আদি তেওঁক দান কৰিলে। এই সকলো বস্তু ধাৰণ কৰি দেৱীয়ে দুৰ্গাৰ ৰূপ লৈ অসুৰক নিধন কৰি জগতত পুনৰ

শান্তি স্থাপন কৰিলে। এইদৰে দুৰ্গতি নাশৰ বাবে যুগে যুগে দেৱীৰ আবাহন হ'বলৈ ধৰিলে।

সৰ্বপ্ৰথম সুৰথ নামৰ এজন ৰজাই বসন্ত কালত যথাবিধি দুৰ্গাদেৱীৰ পূজা আৰম্ভ কৰিছিল। কিন্তু পিছলৈ শৰৎ কালত পালিত পূজা বেছি জনপ্ৰিয় হৈ পৰে। শৰতৰ এই দুৰ্গা পূজা 'অকাল বোধন'ৰূপে প্ৰচলিত। ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ শ্ৰীৰামচন্দ্ৰই সীতাক উদ্ধাৰৰ কাৰণে বসন্ত কালত প্ৰচলিত দুৰ্গা পূজা অকাল অৰ্থাৎ শৰৎ কালত লক্ষেশ্বৰ ৰাৱণক নিধন কৰিবলৈ অনুষ্ঠিত কৰিছিল। দশভূজাই শ্ৰীৰামক দুৰ্গতি নাশিবলৈ শক্তি প্ৰদান কৰিলে আৰু জগতত অৰ্ধমৰ ওপৰত ধৰ্মৰ জয় হ'ল। গতিকে পৰৱৰ্তী সময়ত শক্তিৰ উপাসকসকলে শৰৎ কালতেই দুৰ্গাদেৱীক যথাবিধি অৰ্চনা কৰিবলৈ ধৰিলে।

আহিন মাহৰ (কেতিয়াবা কাতি মাহৰ) গুৰুপক্ষত দুৰ্গা পূজা পতা হয়। যষ্ঠীৰপৰা দশমীলৈ দেৱী পূজা হয়। যষ্ঠীৰ আবাহন আৰু দশমীৰ বিসৰ্জনৰ মাজতে ভক্তসকলে সমাজৰ অসূয়া, অপ্ৰীতি নাশ কৰি শান্তিৰ বাবে দেৱীৰপৰা শক্তিমন্ত হোৱাৰ আশিস বিচাৰে। □

নিৰ্দেশনা :

তলৰ প্ৰশ্ন 1 ৰপৰা 20লৈ প্ৰশ্নবোৰত একোটা শ্ৰেণী দিয়া আছে। বিকল্প উত্তৰবোৰৰপৰা খালী ঠাইৰ বাবে উপযুক্ত উত্তৰটো নিৰ্ণয় কৰা যতে শ্ৰেণীটো সম্পূৰ্ণ হয়।

1. AF, BG, CH, –  
a) DJ                      b) JD                      c) ED                      d) DI
2. Z, U, P, K, –  
a) F                        b) G                        c) E                        d) D
3. LKJ, IHG, FED, –  
a) DCB                    b) CBA                    c) BAC                    d) BCA
4. A, K, B, L, C, M, D, –  
a) E                        b) O                        c) N                        d) F
5. ST, QR, OP, MN, –  
a) KL                      b) JK                      c) LM                      d) IJ
6. ZYX, XWV, VUT, –  
a) SRQ                    b) TSR                    c) TRS                    d) SQR
7. Z, W, S, N, –  
a) H                        b) I                        c) J                        d) G
8. AP, ZO, YN, –  
a) BM                      b) WQ                      c) CL                      d) XM
9. FKP, GLQ, HMR –  
a) JOT                      b) INS                      c) IOT                      d) KQV
10. X, W, U, R, N, –  
a) J                        b) I                        c) K                        d) H
11. ACF, GJL, MOR, –  
a) STV                      b) TVY                      c) SUX                      d) TVX

মানসিক সামর্থ্য বিকাশ

12. WUY, RPT, MKO, –  
a) HFJ                      b) JGK                      c) DBF                      d) CAE
13. BEH, KNQ, TWZ, –  
a) CFI                      b) BDF                      c) ADG                      d) IJL
14. AFKP, BGLQ, CHMR, –  
a) EJOT                      b) DINS                      c) EJOS                      d) CJOT
15. V, Q, L, –  
a) F                      b) G                      c) H                      d) I
16. AZ, CX, FU, –  
a) IR                      b) IV                      c) JQ                      d) KP
17. RUZ, BEJ, LOT, –  
a) UXC                      b) WZE                      c) VXC                      d) UWB
18. DGJM, EHKN, FILO, –  
a) GJMP                      b) HKNQ                      c) ILOR                      d) JMPS
19. YBXC, VEUF, SHRI, –  
a) OJNK                      b) PKOL                      c) QJPK                      d) PKQL
20. ABDG, CDFI, EFHK, –  
a) GHJM                      b) HIKM                      c) HILN                      d) HJMN

উত্তরসমূহ :

- 1) (d)                      2) (a)                      3) (b)                      4) (c)                      5) (a)                      6) (b)
- 7) (a)                      8) (d)                      9) (b)                      10) (b)                      11) (c)                      12) (a)
- 13) (a)                      14) (b)                      15) (b)                      16) (c)                      17) (c)                      18) (a)
- 19) (b)                      20) (a)



## মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ

নিৰ্দেশনা : তলৰ অনুক্ৰমসমূহৰ ' ? ' চিনৰ ঠাইত কি সংখ্যা বহিব ?

1.

1	4	9	?	25
---	---	---	---	----

উত্তৰ চিত্ৰ

12	20	16	22	24
----	----	----	----	----

(a) (b) (c) (d) (e)

2.

3	5	8	13	?
---	---	---	----	---

উত্তৰ চিত্ৰ

15	17	21	20	16
----	----	----	----	----

(a) (b) (c) (d) (e)

3.

2	8	?	32	50
---	---	---	----	----

উত্তৰ চিত্ৰ

10	15	16	18	30
----	----	----	----	----

(a) (b) (c) (d) (e)

উত্তৰসমূহ :

1) (c)      2) (c)      3) (d)

### মেৰী কম

#### ■ লিপিমণি দত্ত

‘বক্সিং ছোৱালীৰ খেলা নহয়, এই খেল খেলিবলৈ মই কেতিয়াও অনুমতি নিদিওঁ। তোক কি লাগে, পিতৃ নে বক্সিং—নিজেই বাছি ল’।

‘বক্সিং।’ তাইৰ আছিল আবেগবৰ্জিত, সাহসী আৰু দৃঢ় উত্তৰ।

এই উত্তৰ দিয়াৰ আগেয়ে বহু আবেগত তাইৰ বুকু ফাটি পৰিছিল। নিজৰ জন্মদাতা পিতৃ, যাৰ উমাল স্নেহ, আতোলতোল যত্নৰ মাজত তাই ডাঙৰ হৈ আহিছে, সেই পিতৃক কিদৰে পৰিত্যাগ কৰিব পাৰি? কিন্তু অন্তৰৰ আকুল আহ্বান—জীৱনত তাইৰ কৰিবলগীয়া কাম আছে যদি এটাই—লক্ষ্য আছে যদি এটাই আৰু সপোন আছে যদি এটাই। সেয়া হ’ল বক্সিং।

দূৰন্ত হেঁপাহ, অবিৰত সাধনা আৰু বিৰল প্ৰতিভাৰ সমাহাৰ যেন মেৰীৰ জীৱন। সেইবাবেই প্ৰতিকূল পৰিবেশ, পদে পদে পোৱা বাধাৰ মাজতো জীৱনৰ যাত্ৰাপথত সাফল্যক স্পৰ্শ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে এইগৰাকী ক্ৰীড়াবিদে। ইণ্টাৰনেছনেল বক্সিং এছ’চিয়েচন (AIBA)ৰ ৱৰ্ল্ড ৱমেনছ ৰেংকিঙত বিশ্বৰ মহিলা বক্সাৰসকলৰ মাজত মেৰী কমে লাভ কৰিছে চতুৰ্থ স্থান। এই পৰ্যন্ত মেৰী কমে ৱৰ্ল্ড এমেছাৰ বক্সিং চেম্পিয়নশ্বিপৰ খিতাপ পাঁচবাৰকৈ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে, ছখন বিশ্ব চেম্পিয়নশ্বিপৰ প্ৰতিখনতে পদক অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা মেৰীয়েই বিশ্বৰ একমাত্ৰ মহিলা। ২০১২ চনৰ লণ্ডন অলিম্পিকত ব্ৰঞ্জৰ পদৰ অৰ্জন কৰি অলিম্পিকত পদক বুটলিবলৈ সক্ষম হোৱা দেশৰ প্ৰথমগৰাকী মহিলা বক্সাৰ হিচাপে পৰিগণিত হৈছে



মেৰীকম। বিশ্ববাসীৰ চকুত মেৰী কম খেলজগতৰ এটি উজ্জ্বল তাৰকা, মেৰীৰ প্ৰতিভাই অভিভূত কৰি তোলা AIBAৰ সদস্যই তেওঁৰ নাম দিছে ‘Magnificent Mary’। সম্প্ৰতি নতুন দিল্লীৰ ইন্দিৰা গান্ধী ইনড’ৰ ষ্টেডিয়ামত অহৰহ অনুশীলনত ব্যস্ত হোৱা মেৰীয়ে নিজকে সাজু কৰিছে সমাগত এছিয়ান গেমছৰ বাবে। মেৰীৰ

স্পষ্ট ঘোষণা—সাক্ষ্যই তেওঁৰ বাট স্তব্ধ কৰি পেলোৱা নাই। মাতৃত্বৰ দায়িত্বই তেওঁক শাৰীৰিক-মানসিক হেঁচাৰে বিধ্বস্ত কৰা নাই, খেলিব পৰাকৈ তেওঁ এতিয়াও সবল আৰু সক্ষম। খেলাৰ আহ্বান তেওঁৰ চেতনাত আছে, খেলৰ প্ৰতি অনুৰাগ তেওঁৰ তেজে তেজে আছে। এতিয়া তেওঁৰ পৰৱৰ্তী লক্ষ্য ৰিঅ’ত হ’বলগা ২০১৬ চনৰ অলিম্পিক, কিয়নো লণ্ডন অলিম্পিকৰ আধৰুৱা সপোন পূৰণ কৰিবলৈ এতিয়াও বাকী আছে মেৰীৰ।

সৰুৰেপৰা এথলেটিকচ্‌ত ৰাপ থকা মেৰীয়ে বক্সিঙৰ প্ৰতি বিশেষভাৱে আকৃষ্ট হৈছিল যেতিয়া মণিপুৰৰ ডিংক’ সিঙে ২০০০ চনত বক্সিঙত অলিম্পিক পদক আনি দেশলৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াইছিল। ইয়াৰ পিছতে মেৰীয়ে ইম্ফলৰ খুমান লেথপেকত থকা মণিপুৰৰ ৰাজ্যিক বক্সিং প্ৰশিক্ষক এম. নৰজিৎ সিঙৰ সান্নিধ্যলৈ আহে আৰু তেওঁৰপৰা বক্সিঙৰ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰে। বাধাৰ সকলো প্ৰাচীৰ প্ৰতিহত কৰি নিজৰ কেৰিয়াৰ আগবঢ়াই নিবলৈ সক্ষম হোৱা মেৰীয়ে উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণ লাভ কৰাৰ পিছত বক্সিং ৰিঙত প্ৰতিপন্ন কৰি আহিছে নিজৰ দুৰ্জেয় শক্তি।

## অনুকৰণীয় ব্যক্তিত্ব

**মেৰী কমৰ সংক্ষিপ্ত জীৱন :** মেৰীকমৰ সম্পূৰ্ণ নাম Mangte Chungneijang Mary Kom। চমুকৈ M.C. Mary Kom। ১৯৮৩ চনৰ ১ মাৰ্চত মণিপুৰৰ চূড়াচন্দ্ৰপুৰ জিলাৰ কাংগাথেই অঞ্চলত মেৰী কমৰ জন্ম। পিতৃৰ নাম মাংতে টনপা কম আৰু মাতৃৰ নাম মাংতে অ'খাম কম। পাহাৰীয়া অঞ্চলত জুম খেতি কৰি জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰা এটা দুখীয়া পৰিয়ালত মেৰীৰ জন্ম। মৈৰাঙত থকা লোকটক খ্ৰীষ্টিয়ান মডেল হাইস্কুলত প্ৰাথমিক শিক্ষা আৰম্ভ কৰা মেৰী কমে পিছত চূড়াচন্দ্ৰপুৰ কলেজৰপৰা স্নাতক ডিগ্ৰী গ্ৰহণ কৰে। খেলুৱৈ জীৱনৰ মাজতে ২০০৫ চনত কে অনলাৰ কমৰ সৈতে বিয়াত বহে। দুটি যমজ সন্তানৰ মাতৃ হোৱাৰ পিছতো নিজৰ ক্ৰীড়া-প্ৰতিভা স্তৱ হ'বলৈ নিদি ২০১২ চনত লণ্ডন অলিম্পিকত অংশ লয় আৰু ৫১ কিগ্ৰা. শাখাত ব্ৰঞ্জৰ পদক অৰ্জন কৰি দেশলৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনে। অলিম্পিকৰপৰা ঘূৰি অহাৰ পিছত মেৰী কমৰ সংসাৰলৈ তৃতীয়টো সন্তানৰ আগমন ঘটে। নিজৰ ব্যস্ততাপূৰ্ণ জীৱনৰ মাজত সময় উলিয়াই মেৰী কমে লিখি উলিয়ায় তেওঁৰ আত্মজীৱনীমূলক গ্ৰন্থ 'আনব্ৰেকবল' (Unbreakable)।

**মেৰী কমৰ উল্লেখযোগ্য আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া প্ৰদৰ্শন :** ২০০১ চনত আমেৰিকাৰ পেনছিলভেনিয়াত অনুষ্ঠিত হোৱা মহিলা World Amateur Boxing Championshipত অংশ লৈ দ্বিতীয় স্থানত থাকে যদিও ইয়াৰ পিছত অনুষ্ঠিত হোৱা এই প্ৰতিযোগিতাত ৫ বাৰকৈ চেম্পিয়নৰ খিতাপ দখল কৰি অভিলেখ ৰচনা কৰে মেৰী কমে। ২০০২ চনত তুৰ্কীৰ এণ্টেলিয়াত, ২০০৫ চনত ৰাছিয়াৰ প'ড'ল'কত, ২০০৬ চনত ভাৰতৰ নতুন দিল্লীত, ২০০৮ চনত চীনৰ নিংব'ত, ২০১০ চনত বাৰ্বাড'জৰ ব্ৰিডটাউন (Barbados Bridtown)ত অনুষ্ঠিত হোৱা World Amateur Boxing Championshipত চেম্পিয়নৰ মুকুট পৰিধান কৰিছিল মেৰীয়ে। আনহাতে, ২০০৩ চনত ভাৰতৰ হিচাৰত, ২০০৫ চনত টাইৱানৰ কাওচিয়াঙত, ২০১০ চনত

কাজাখস্তানৰ আস্তানাৰ আৰু ২০১২ চনত মংগোলিয়াৰ উলান বাটত অনুষ্ঠিত হোৱা এছিয়ান ৰমেন চেম্পিয়নশ্বিপতো স্বৰ্ণ জয় কৰিছিল অপ্রতিৰোধ্য খেলুৱৈগৰাকীয়ে। ইয়াৰ বাহিৰেও ২০০২ চনৰ হাংগেৰীৰ উইটচ কাপ, নৰৱেত হোৱা ৰমেনচ ৱৰ্ল্ডকাপ (২০০৪), ডেনমাৰ্কত হোৱা ভেনাচ ৰমেন বক্স কাপ (২০০৬), ভিয়েটনামত হোৱা এছিয়ান ইণ্ডোৰ গেম (২০০৭), চীনত হোৱা এছিয়ান ৰমেনচ কাপ (২০১১) আদিত স্বৰ্ণ পদক পোৱা মেৰীয়ে এতিয়াও কেৰিয়াৰ অব্যাহত ৰখাৰ দৃঢ় মনোবল প্ৰদৰ্শন কৰি আহিছে।

**মেৰী কমে লাভ কৰা উল্লেখযোগ্য বঁটা-বাহন, সন্মান :** অৰ্জুন বঁটা (২০০৩), লিমকা বুক অৱ ৰেকৰ্ডছৰ ২০০৭ বৰ্ষৰ 'পিপল অৱ দ্য ইয়েৰ' সন্মান, ৰাজীৱ গান্ধী খেল ৰত্ন বঁটা (২০০৯), পদ্মশ্ৰী (২০১০), ২০১০ চনত চাহাৰা গ্ৰুপৰ 'স্প'ৰ্টছ মেন অৱ দ্য ইয়েৰ' সন্মান, পদ্মভূষণ (২০১৩) ইত্যাদি।

**মেৰী কমক লৈ নিৰ্মিত হোৱা ছবিখন :** মাত্ৰ ৩১ বছৰীয়া জীৱন পৰিক্ৰমাতে জীৱন্ত কিম্বদন্তীলৈ পৰিণত হোৱা মেৰী কমৰ জীৱন কাহিনীৰে চলিত বৰ্ষত মুক্তি লাভ কৰিলে সঞ্জয় লীলা ভাঞ্চলী প্ৰযোজিত, ওমংগ কুমাৰ পৰিচালিত আৰু প্ৰিয়ংকা চোপ্ৰা অভিনীত 'মেৰী কম' নামৰ ছবিখন। ছবিখনৰ মুক্তিৰ সময়ত আবেগত উচুপি উঠা মেৰীয়ে অশ্ৰু-সিক্ত নয়নেৰে মন্তব্য কৰিলে—'মোৰ বাবে এয়া সৰ্বোৎকৃষ্ট সন্মান।' এগৰাকী বক্সিং খেলুৱৈৰ চৰিত্ৰ ৰূপায়ণ কৰিবৰ বাবে কঠোৰ অনুশীলন কৰিবলগীয়া হৈছে অভিনেত্ৰী প্ৰিয়ংকা চোপ্ৰাই। কিন্তু অতি দক্ষতাৰে, মেৰী কমৰ চৰিত্ৰক চেলুলয়ডৰ পৰ্দাত সাৰ্থকভাৱে ফুটাই তুলি প্ৰিয়ংকা চোপ্ৰাই ইতিমধ্যে দৰ্শক-সমালোচকৰ উচ্চ প্ৰশংসা আদায় কৰিছে। ছবিখনত অসমৰ কেনী দেউৰী বসুমতাৰী, পবিত্ৰ ৰাভা, ৰজনী বসুমতাৰী আদিকে ধৰি ভালেকেইগৰাকী অভিনয় শিল্পী জড়িত হৈ আছে। 'মেৰী কম' ছবিৰ নিৰ্মাণে দেশৰ নৱ প্ৰজন্মৰ ক্ৰীড়া প্ৰতিভা বিকশিত কৰাত উৎসাহ যোগাব বুলি মন্তব্য কৰিছে ছবিখনৰ সমালোচকসকলে। □

■ কবিতা পাটগিৰি

নামনি অসমৰ গাঁৱে-ভূঞে উদ্যাপিত এক অন্যতম উৎসৱ হ'ল সভা। এই সভাসমূহে অসমৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতি জীয়াই ৰখাৰ লগতে লোক জীৱনৰ মাজত এক বান্ধোন ৰূপেও চিহ্নিত হৈছে। এই সভা যি অঞ্চলত উদ্যাপন কৰা হয়, সেই অঞ্চলৰ বিশেষ কিছুমান ধৰ্মীয় পৰম্পৰা, ৰীতি-নীতি, আচাৰ-অনুষ্ঠান পালন কৰাৰ নিয়মাৱলী এই সভাৰপৰা জানিব পৰা যায়। পূৰ্বতে কৃষিজীৱী জীৱনৰপৰা কিছু আহৰি উলিয়াই আনন্দ-উপভোগ কৰাই আছিল এই সভা মহোৎসৱসমূহৰ মূল উদ্দেশ্য। এনে তিনিখন সভাৰ কথা ইয়াত উল্লেখ কৰা হ'ল।

**সৰ্থেবাৰী সভা** : অসমৰ কুচীৰ শিল্পৰ উজ্জ্বল নিদৰ্শন কাঁহ শিল্পৰ বাবে সৰ্থেবাৰী যিদৰে বিখ্যাত সেইদৰে সৰ্থেবাৰীত অনুষ্ঠিত হোৱা ১৪ দিনীয়া 'সৰ্থেবাৰী সভা'ও লেখত ল'বলগীয়া। সৰ্থেবাৰীৰ সামাজিক গাঁথনি সুকীয়া। গোটেই সৰ্থেবাৰী অঞ্চল পাঁচটা নিৰ্দিষ্ট খেলত বিভক্ত। এই পাঁচটা খেলৰ মুখিয়ালসকলক একেলগে পঞ্চপ্ৰধান বুলি কোৱা হয়। এই পঞ্চপ্ৰধান সামগ্ৰিকভাৱে সমাজখনৰ নেতৃত্ব দিয়ে। সামাজিক সমস্যাসমূহৰ আলোচনা মঞ্চ হিচাপে এই সভাই পূৰ্বৰেপৰাই কাম কৰি আহিছে। পঞ্চপ্ৰধান সভাখনৰ আলোচনাসমূহত মুখ্য ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে। সভাৰ যাবতীয় কাম 'সৰ্থেবাৰী পঞ্চখেল উন্নয়ন সমিতি'য়ে পৰিচালনা কৰে। সভাত হোৱা মেলত অপৰাধজনিত ঘটনাক বাদ দি বাকী সকলো সামাজিক সমস্যা গণতান্ত্ৰিকভাৱে আলোচনা কৰা হয় যাতে সকলোৱে সমস্যাবোৰৰপৰা মুকলি হৈ সভাৰ সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় কাম-কাজসমূহত আনন্দ মনেৰে নিজকে নিয়োজিত কৰিব পাৰে।

মাঘ মাহৰ প্ৰথমটো পষেকত সৰ্থেবাৰীৰ সভা আৰম্ভ হয়। বিভিন্ন নামঘৰৰপৰা 'ক'লীয়া গোসাঁই'

(কেলা গহে)ৰ প্ৰতিমূৰ্তি আনি সভা মণ্ডপত স্থাপন কৰা হয়। পূৰ্ণিমাৰ ৰাতি বিজুতভাৱে হোম-যজ্ঞ কৰা হয়। হোম-যজ্ঞৰ ধোঁৱাই গোটেই পৰিবেশটো পবিত্ৰ কৰি তোলে। হোম-যজ্ঞৰ পিছত নাম-প্ৰসংগও চলে। এই সভাত বিপুল মানুহৰ সমাগম এক বিশেষ বৈশিষ্ট্য বুলি ক'ব পাৰি। বিভিন্ন ধৰ্মীয় নাচ-গান অনুষ্ঠিত হয়। এনে নাচ-গানৰ অনুষ্ঠানে অঞ্চলটোৰ সাংস্কৃতিক দিশক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে।

এই সভা একপ্ৰকাৰ বাণিজ্যিক মেলাৰ দৰেও। এই সভাত পৰিয়াল এটিৰ ব্যৱহাৰোপযোগী প্ৰায় সকলো সামগ্ৰীৰ অস্থায়ী দোকান বহে। তেনে দোকানৰপৰা সৰ্থেবাৰীৰ জনসাধাৰণে গোটেই বছৰটোৰ বাবে দৰকাৰী ঘৰুৱা সামগ্ৰীবোৰ কিনি লয়। প্ৰতি বছৰে মানুহবোৰে কিছু বেহাই মূল্যত এনেদৰে বিভিন্ন বস্তু ক্ৰয় কৰিবলৈ সভালৈ বাট চাই থাকে। এই সভাই সমগ্ৰ সৰ্থেবাৰী অঞ্চলটোৰ পৰম্পৰাক ধৰি ৰাখিছে।

**মাখিবাহাৰ সভা** : মাখিবাহাৰ হৰিমন্দিৰ প্ৰাংগনত সাতদিনীয়াকৈ মাখিবাহা সভা অনুষ্ঠিত হয়। প্ৰতি বছৰৰ ফাগুন মাহত শিৱৰাত্ৰিৰ পিছত এই সভা উদ্যাপন কৰা হয়। হৰিমন্দিৰৰ প্ৰাংগনত ওচৰ-চুবুৰীয়া গাঁওসমূহৰপৰা নাগৰা নাম, ওজাপালি, থিয় নাম আদি প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ বিভিন্ন নামৰ দলক নিমন্ত্ৰণ কৰা হয়। বৰ্তমান ভ্ৰাম্যমান থিয়েটাৰ বা নাট্যদলসমূহে নাট পৰিবেশন কৰি ৰাইজক আনন্দ দিয়ে। এই সভা মূলতঃ বজাৰকেন্দ্ৰিক। এই সভাৰ বিভিন্ন আ-অলংকাৰ, সাজ-পাৰ, বয়-বস্তু আদিৰ দোকান বহে। ৰাইজে তাৰপৰাই বছৰটোৰ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী সাধ্যানুসৰি কিনি লয়।

**হাৰিভাঙ্গাৰ সভা** : হাৰিভাঙ্গা সভা মহোৎসৱ হাৰিভাঙ্গা গাঁও উন্নয়নবাসী ৰাইজৰ এক মাংগলিক আৰু অতি আদৰৰ অনুষ্ঠান। এই সভা প্ৰায় ২৫০ বছৰমান আগৰপৰাই অনুষ্ঠিত হৈ আহিছে। অৰ্থাৎ যেতিয়াৰপৰাই

## প্ৰকৃতি

শ্ৰীশ্ৰী কলীয়া গোসাঁইৰ বিগ্ৰহটো স্থাপন কৰা হৈছিল, সেই সময়ৰপৰাই সম্ভৱতঃ হাৰিভাঙ্গাত সভা অনুষ্ঠিত হৈছিল। এই সভা পাঁচদিনীয়াকৈ উদ্‌যাপন কৰা হয়।

অসমৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ অন্যতম ধাৰক ঢুলীয়া-ভাইৰা আৰু গায়ন-বায়ন এই সভাৰ বিশেষ আকৰ্ষণ। কেতিয়াবা সভাত চাৰ্কাছ আৰু যাদুখেলো প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। বৰ্তমান আগশাৰীৰ নাট্যদল কিছুমানে সভাত নাট প্ৰদৰ্শন কৰা দেখা যায়। বিভিন্ন ধৰণৰ বয়-বস্ত্ৰৰ দোকান-

পোহাৰবিলাক সভা মহোৎসৱৰ অন্যতম আকৰ্ষণ।

পাঁচদিনীয়াকৈ অনুষ্ঠিত হোৱা এই সভা মহোৎসৱত প্ৰথম দিনা সন্ধিয়া শ্ৰীশ্ৰী কলীয়া গোসাঁইক সভা মণ্ডপত স্থাপন কৰে। মাজত তিনিদিন যাগ-যজ্ঞ, নাম-প্ৰসংগ চলে। পঞ্চমদিনা সন্ধিয়া কলীয়া গোসাঁইক নাম-কীৰ্তন কৰি পুনৰ স্থায়ী নামঘৰলৈ ওভোটা হৈ অনা হয়। এই হাৰিভাঙ্গা সভা মহোৎসৱ হাৰিভাঙ্গাৰ ৰাইজৰ ঐক্য-সংহতিৰ প্ৰতীকস্বৰূপ। □

**টোকা :** হাৰিভাঙ্গা আৰু মাখিবাহা নলবাৰী জিলাৰ দুখন জনবহুল গাঁও। ওচৰা-ওচৰি এই গাঁও দুখন টিহু নগৰৰ দক্ষিণ দিশত অৱস্থিত। সৰ্খেবাৰী বৰপেটা জিলাৰ এখন সৰু নগৰ। যাইকৈ কাঁহ শিল্পৰ বাবে এই নগৰখন প্ৰখ্যাত।

## ইউৰোপৰ গৌৰৱ আল্পছ (Alps)

### ■ চন্দনা ডেকা



সীমা হিচাপে থিয় হৈ আছে। দক্ষিণ ইটালীৰ পি-উপত্যকা (P-valley) ৰপৰা ফ্ৰান্সৰ সমভূমি, জাৰ্মানী আৰু ইউৰোপৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ ডানুবিয়ান সমভূমিক (Danubian Plains) আল্পছ পৰ্বতমালাই বেৰৰ দৰে আগুৰি থাকি পৃথক কৰি ৰাখিছে। আল্পছৰ দৈৰ্ঘ্য প্ৰায় ৬৮০ মাইল

আল্পছ হৈছে ইউৰোপৰ আটাইতকৈ বৃহৎ পৰ্বতমালা। ইংৰাজী আল্পছ (Alps) শব্দটো লেটিন ভাষাৰ ‘Alpes’ শব্দৰপৰা আহিছে। ‘Alpes’ শব্দটোৰ অৰ্থ হৈছে উচ্চ পৰ্বত শ্ৰেণী। আল্পছ পৰ্বতমালাই দক্ষিণ-পূব ফ্ৰান্স, উত্তৰ ইটালী, ছুইজাৰলেণ্ডৰ প্ৰায়ভাগ ঠাই, দক্ষিণ জাৰ্মানী, অষ্ট্ৰিয়া আৰু শ্বিভেৰিয়াৰ কিছু অংশ আগুৰি আছে। এই পৰ্বতমালাই বৃত্তাংশৰ দৰে ভূমধ্য সাগৰৰ কাষেৰে দক্ষিণৰ ফাললৈ ফ্ৰান্স আৰু ইটালীৰ

আৰু প্ৰস্থ প্ৰায় ৮০-১৪০ মাইলৰ ভিতৰত। এই পৰ্বতশ্ৰেণীয়ে প্ৰায় ৮০,০০০ বৰ্গ মাইল আগুৰি আছে।

বৰফেৰে আবৃত আল্পাইন শৃংগবোৰক পৰ্যটকবোৰে ইউৰোপৰ আটাইতকৈ মনোমোহা প্ৰাকৃতিক দৃশ্যৰ ঠাই বুলি অভিহিত কৰে। অধিকাংশ আল্পাইন শৃংগ সাগৰপৃষ্ঠৰপৰা ৬,০০০-৮,০০০ ফুট উচ্চতাত অৱস্থিত। কিন্তু এশটাতকৈও অধিক শৃংগৰ উচ্চতা ১০,০০০ ফুটতকৈ অধিক। মণ্ট ব্লেংক (Mont-Blanc, ১৫,৭৮১

## প্ৰকৃতি

ফুট) আল্পছ পৰ্বতমালাৰ উচ্চতম শৃংগ।

আল্পছ পৰ্বতমালাই ইউৰোপৰ জলবায়ুত অত্যধিক প্ৰভাৱ পেলাইছে। এই পৰ্বতমালাৰ কাৰণে ঠাইভেদে বৰষুণ বা হিমপাত আদিৰ মাত্ৰা ভিন ভিন হয়। আল্পছত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ উদ্ভিদ আৰু বন্যপ্ৰাণী দেখা যায়। উদ্ভিদৰ ভিতৰত ইডেলৱিৰিছ (Edelweiss) নামৰ উদ্ভিদবিধ পৰ্বতমালাৰ বিভিন্ন স্থানত দেখা যায়। বন্যপ্ৰাণীৰ ভিতৰত আইবেক্স (Ibex) উল্লেখযোগ্য।

অধিকাংশ ইউৰোপৰ নদী, যেনে—ৰাইন (Rhine), ৰ'ন (Rhone), ইন (Inn), টিচিন' (Ticino), প' (Po) আদিবোৰ ছুইজাৰলেণ্ডৰ আল্পছ পৰ্বতশ্ৰেণীৰ পৰা বৈ আহিছে। তদুপৰি এই পৰ্বতমালা বহুতো খনিজ সম্পদৰ উৎস। খ্ৰী.পূ. ৪-৬ শতিকাৰ ভিতৰত হলষ্টাফ (Hallstatt) সংস্কৃতিৰ সময়ছোৱাত কেলটিক (Celtic) জনগোষ্ঠীয়ে আল্পছৰ পৰা কপাৰ সংগ্ৰহ কৰিছিল।

অষ্টাদশ শতিকাৰপৰা উনবিংশ শতিকাৰ ভিতৰত আল্পছৰ আশে-পাশে বহুতো প্ৰকৃতিবিদ, লেখক, শিল্পীৰ সমাগম ঘটিছিল। বহুতো শিল্পকলাৰ পটভূমি আছিল আল্পছ পৰ্বতমালা। আল্পছ পৰ্বতমালাৰ নিভ'লেট শৃংগ (Nivolet Peak)ৰপৰা বাৰগেট হ্ৰদৰ (Burget Lake) মনোমোহা দৃশ্যই বিভিন্ন ৰোমাণ্টিক কবিক উৎসাহিত কৰিছিল। লা মাৰ্টিন (La martine) নামৰ কবিজনে এই হ্ৰদৰ সৌন্দৰ্যত অভিভূত হৈ বিখ্যাত কবিতাটো ৰচনা কৰিছিল। বিখ্যাত কবি শ্বেলী (Shelley)য়েও আল্পছৰ সৌন্দৰ্যত মোহিত হৈ 'Mont Blanc' নামৰ কবিতাটো লিখিছিল। সেইবাবে সেই সময়ছোৱাক আল্পছৰ সোণালী যুগ (Golden Era of Alps) বুলি অভিহিত কৰা হয়।

বৰ্তমান সময়তো আল্পছ ইয়াৰ সৌন্দৰ্যৰ বাবে ইউৰোপৰ আটাইতকৈ বিখ্যাত পৰ্যটনস্থলীৰূপে



জনাজাত। ইয়াৰ ভিতৰত বেভেৰিয়া (Bavaria)ৰ অ'বাৰচড্ৰ'ফ (Oberstdorf), ছুইজাৰলেণ্ডৰ ডেভ'জ (Devos), ফ্ৰান্সৰ চাম'নিক্স (Chamonix), অষ্ট্ৰিয়াৰ চালবেক (Saalback) আদি পৰ্যটন কেন্দ্ৰবোৰ উল্লেখযোগ্য। এই কেন্দ্ৰবোৰৰপৰা আল্পছৰ সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰিব পৰা যায়। পৰ্যটকৰ অন্যতম আকৰ্ষণ হিচাপে ইটালীৰ কম' হ্ৰদ (Lake Como), ছুইজাৰলেণ্ডৰ জেনেভা হ্ৰদো (Geneva Lake) উল্লেখনীয়। ছুইজাৰলেণ্ডৰ জাংফ্ৰা' (Jungfrau) অঞ্চলে প্ৰত্যেক বছৰে পৰ্যটকবোৰক বিশেষভাৱে আকৰ্ষণ কৰে। এই অঞ্চলৰপৰা তিনিটা বৰফাবৃত উচ্চ শৃংগৰ সৌন্দৰ্য একেলগে উপভোগ কৰিব পাৰি। ঠিক সেইদৰে আল্পছৰ বৰফময় পৰ্বতেৰে আবৃত অষ্ট্ৰিয়াৰ ইনচব্ৰাক (Innsbruck) আন এক উল্লেখযোগ্য পৰ্যটনস্থলী। এই পৰ্যটন কেন্দ্ৰবোৰলৈ প্ৰতি বছৰে প্ৰায় ১২০ নিযুত পৰ্যটকৰ আগমন ঘটে। তদুপৰি শীতকালীন খেল-ধেমালি যেনে—স্কেটিং (Skating) আদিয়েও পৰ্যটকক আকৰ্ষিত কৰে। ওপৰোক্ত পৰ্যটন কেন্দ্ৰবোৰে আৰু খেল-ধেমালিবোৰে ইউৰোপৰ পৰ্যটন বিভাগক অৰ্থনৈতিকভাৱে যথেষ্ট সহায় কৰিছে। সেয়েহে আল্পছক ইউৰোপৰ সম্পদ আৰু গৌৰৱ হিচাপে আখ্যা দিয়া হয়। □

## হৰিপ্ৰসাদ চৌৰাসিয়া

■ অপৰাজিতা দত্ত

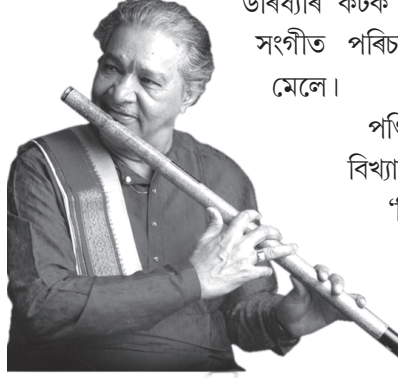
বাঁহীৰ সুৰেৰে মানুহৰ অন্তৰত অনাবিল আনন্দৰ জোৰাৰ আনিব পৰা ভাৰতীয় সংগীত জগতৰ এক উজ্জ্বল নক্ষত্ৰ হ'ল পণ্ডিত হৰিপ্ৰসাদ চৌৰাসিয়া। ভাৰতীয় শাস্ত্ৰীয় সংগীতক সৰ্বসাধাৰণৰ মাজলৈ লৈ যোৱাত পণ্ডিত হৰিপ্ৰসাদ চৌৰাসিয়াই এক উল্লেখযোগ্য ভূমিকা লৈছিল।

১৯৩৮ চনৰ ১ জুলাইত

উত্তৰ প্ৰদেশৰ এলাহাবাদত তেওঁৰ জন্ম হৈছিল। সৰুতেই মাতৃহাৰা হোৱা পণ্ডিতজীৰ দেউতাক আছিল এজন মল্লযোদ্ধা। দেউতাকে তেওঁ এগৰাকী মল্লযোদ্ধা হোৱাটো বিচাৰিছিল আৰু তেওঁক তাৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰো ব্যৱস্থা কৰিছিল। তেওঁ পিছে দেউতাকক সন্তুষ্ট কৰিবলৈহে এই প্ৰশিক্ষণ লৈছিল, তেওঁৰ আগ্ৰহ আছিল সংগীতৰ প্ৰতিহে। এই প্ৰশিক্ষণে কিন্তু পিছলৈ তেওঁক বাঁহী বাদনৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট সহায় কৰিছিল। তেওঁ নিজেই স্বীকাৰ কৰিছে যে মল্লযুঁজৰ প্ৰশিক্ষণে তেওঁৰ হাঁওফাঁওৰ শক্তি বঢ়াইছিল যিটো বাঁহীবাদক এগৰাকীৰ বাবে অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয়।

সৰুৰেপৰাই পণ্ডিত হৰিপ্ৰসাদ চৌৰাসিয়াৰ সংগীতৰ প্ৰতি এক অদ্ভুত আকৰ্ষণ আছিল। সেয়েহে দেউতাকে বেয়া পাব বুলি তেওঁ তেওঁৰ বন্ধুৰ ঘৰত সংগীতৰ চৰ্চা আৰম্ভ কৰিছিল। তেওঁৰ সৌভাগ্য যে তেওঁৰ প্ৰতিবেশী আছিল কণ্ঠসংগীতৰ শিল্পী পণ্ডিত বাজাৰাম যাৰ ওচৰত তেওঁ ১৫ বছৰ বয়সৰপৰা কণ্ঠ সংগীতৰ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল। পিছলৈ তেওঁ বাৰাণসীৰ পণ্ডিত ভোলানাথ প্ৰসন্নৰ ওচৰত ৮ বছৰ ধৰি বাঁহীবাদনৰ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল।

১৯৫৭ চনত পণ্ডিত হৰিপ্ৰসাদ চৌৰাসিয়াই



উৰিষ্যাৰ কটক অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰত বাঁহীবাদক আৰু সংগীত পৰিচালক হিচাপে কৰ্মজীৱনৰ পাতনি মেলে।

পণ্ডিত হৰিপ্ৰসাদ চৌৰাসিয়া আৰু বিখ্যাত সন্তোৰবাদক শিৱ কুমাৰ শৰ্মাৰ 'শিৱ-হৰি' যুটীয়ে ভাৰতীয় সংগীতক বিশ্বৰ বিভিন্ন দেশৰ লোকসকলৰ আগত দাঙি ধৰি অপূৰ্ব সফলতা লাভ কৰিছে। তেওঁলোকে যুটীয়াভাৱে কেইবাখনো হিন্দী

বোলছবিৰ সংগীত পৰিচালনা কৰিছে। চিলচিলা, লমহে আদি বোলছবিৰ অপূৰ্ব সংগীত তেওঁলোকৰেই সৃষ্টি। চৌৰাসিয়াই কেইবাগৰাকীও পাশ্চাত্য সংগীতজ্ঞৰ সৈতে লগ লাগি 'শক্তি' নামৰ এটা দলৰ হৈ পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ঠাইত বাঁহীৰ সুৰেৰে মানুহৰ অন্তৰ চুই যাবলৈ সক্ষম হৈছে। ২০০৬ চনত তেওঁ মুম্বাইত 'বৃন্দাবন গুৰুকুল' আৰু ২০১০ চনত ভুৱনেশ্বৰত একেই নামৰ দুটি সংগীত শিক্ষাৰ প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন কৰে। প্ৰাচীন ভাৰতীয় গুৰু-শিষ্যৰ পৰম্পৰাৰ আধাৰত এই শিক্ষানুষ্ঠানত বহুতো শিক্ষাৰ্থীয়ে ভাৰতীয় শাস্ত্ৰীয় সংগীতৰ বাঁহীবাদনৰ শিক্ষা লাভ কৰি আহিছে। তেওঁৰ কেইবাজনো শিষ্যই ইতিমধ্যেই সংগীতৰ জগতত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰিছে। অসমৰ প্ৰখ্যাত বাঁহীবাদক দীপক শৰ্মাও চৌৰাসিয়াৰ শিষ্য।

পণ্ডিত হৰিপ্ৰসাদ চৌৰাসিয়াই তেওঁৰ সংগীত সাধনাৰ বাবে বিভিন্ন সন্মানেৰে সন্মানিত হৈছে। ২০১৩ চনত তেওঁৰ জীৱন আৰু কৰ্মৰ আধাৰত ভাৰত চৰকাৰৰ তথ্য আৰু জনসংযোগ মন্ত্ৰণালয়ে 'বাঁহীৰ গুৰু' শীৰ্ষক এখনি তথ্যচিত্ৰ প্ৰস্তুত কৰি উলিয়ায়। তেওঁক ১৯৮৪ চনত সংগীত নাটক অকাডেমি বঁটা, ১৯৯২ চনত পদ্মভূষণ আৰু ২০০০ চনত পদ্ম বিভূষণ সন্মানেৰে সন্মানিত কৰা হয়। □

■ অঙ্গৰা বৰুৱা

- ১। 'At the stroke of the midnight hour, when the world sleeps, India will awake to life and freedom'—এই বক্তব্য কোনে দাঙি ধৰিছিল?
- ২। উদ্ভিদৰ বৃদ্ধি জুখিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা যন্ত্ৰবিধ কি?
- ৩। তলৰ ভুল যোৰাটো বিচাৰি উলিওৱাঁ :
- ক) দেওধৰ ট্ৰফী : ক্ৰিকেট  
খ) সুব্ৰত কাপ : ফুটবল  
গ) হ'কাৰ ট্ৰফী : লন টেনিছ  
ঘ) ইণ্ডিজ গ'ল্ড কাপ : হকী
- ৪। তলৰ কোনটো দক্ষিণ কোৰিয়াৰ কোম্পানী নহয়?
- ক) আইৰা খ) ছুণাই গ) ছেমছাং ঘ) এল জি
- ৫। ভাৰতীয় লোকনৃত্য 'চেৰাও' কোন ৰাজ্যৰ?
- ৬। কোনজন ভাৰতীয় হকী খেলুৱৈৰ নামত জাৰ্মানীত এটা পথৰ নামকৰণ কৰা হৈছে?
- ৭। তলৰ কোনটো উক্তি সুন্দৰলাল বহুগুণাৰ ক্ষেত্ৰত সত্য নহয়?
- ক) তেওঁ এজন প্ৰসিদ্ধ প্ৰকৃতিবিদ  
খ) ২০০৯ চনত তেওঁক পদ্মভূষণ সন্মানেৰে সন্মানিত কৰা হৈছিল।  
গ) বনাঞ্চল ধ্বংসৰ বিৰুদ্ধে সজাগতা সৃষ্টি কৰিবলৈ তেওঁ 'চিপকো আন্দোলন' আৰম্ভ কৰিছিল।  
ঘ) তেওঁ উত্তৰাখণ্ডৰ উত্তৰকাশী নামৰ ঠাইৰপৰা লোকসভাৰ সদস্য হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছিল।
- ৮। ভাৰতবৰ্ষ আৰু চীনৰ সীমাৰেখাক কি নামেৰে জনা যায়?
- ৯। 'ব্লাডগ্ৰুপ' আৱিষ্কাৰ কৰা বিজ্ঞানীজনৰ নাম কি?
- ১০। 'A Thing of Beauty is a joy forever'— এই বিখ্যাত উক্তিটো কোনগৰাকী কবিতাৰ?
- ১১। ভাৰতৰ কোনখন ৰাজ্যত পুৰুষ আৰু মহিলাৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰৰ ব্যৱধান আটাইতকৈ বেছি?
- ১২। আন্তৰ্জাতিক খ্যাতিসম্পন্ন গ্ৰন্থ 'The White Tiger'ৰ লেখকগৰাকীৰ নাম কি?
- ১৩। তলৰ কোনখন নদীৰ উৎপত্তিস্থল ভাৰতবৰ্ষ নহয়?  
ক) বীচ খ) চেনাৰ গ) ৰবি ঘ) চুটলেজ
- ১৪। জাপানৰ 'মিনামাটা দুৰ্যোগ'ৰ প্ৰদূষকবিধৰ নাম কি?
- ১৫। তলৰ কোনবিধ খেলত আটাইতকৈ ডাঙৰ খেলপথাৰ প্ৰয়োজন?  
ক) ক্ৰিকেট খ) হকী গ) কাবাদী ঘ) প'ল'
- ১৬। তলত উল্লেখ কৰা ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাষ্ট্ৰপতিসকলক তেওঁলোকৰ ৰাষ্ট্ৰপতি হিচাপে দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰা সময়ৰ ক্ৰম অনুযায়ী সজোৱাঁ।  
ক) ড° শংকৰ দয়াল শৰ্মা  
খ) ফকৰুদ্দিন আলী আহমেদ  
গ) নীলম সঞ্জীৱা বেডডী  
ঘ) গিয়ানি জাইল সিং
- ১৭। অসমৰ কাজিৰঙা বনাঞ্চলে ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যানৰূপে কোন চনত স্বীকৃতি লাভ কৰে?
- ১৮। ২০১৩ বৰ্ষত দুৰ্ঘটনাত ধ্বংস হোৱা ভাৰতীয় ছাবমেৰিণখনৰ নাম কি?  
ক) আই এন এছ সিন্ধুৰক্ষক  
খ) আই এন এছ শঙ্কী  
গ) আই এন এছ গোদাবৰী  
ঘ) আই এন এছ যমুনা
- ১৯। তলৰ কোনখন ৰাজ্যত স্বায়ত্তশাসিত জিলা নাই?  
ক) অৰুণাচল প্ৰদেশ খ) মেঘালয়  
গ) মিজোৰাম ঘ) ত্ৰিপুৰা
- ২০। ভাৰতবৰ্ষৰ কোনখন ৰাজ্যত অনুসূচীত জাতিৰ জনসংখ্যা আটাইতকৈ বেছি? □



## টকিঅ' অ'পেনত পুনৰ শ্ৰেষ্ঠ কাৰা-ছানিয়া

টকিঅ' অ'পেনৰ যোৱাবাৰৰ বিজয়ী ভাৰতৰ ছানিয়া মিৰ্জা আৰু তেওঁৰ জিন্মাবুৱেন সংগী কাৰা ব্লেকে এইবাৰো টকিঅ' অ'পেনৰ মহিলাৰ ডাবলছ খিতাপ জয় কৰে। খিতাপ যুঁজত তেওঁলোকে পৰাস্ত কৰে স্পেনিছ যুটি গাৰবিন মুগুৰুছা আৰু কাৰ্লা ছ'ৰাৰেজ নাভাৰোক। ব্ৰাজিলিয়ান সংগী ব্ৰুনো ছ'ৰাৰেজৰে লগ লাগি ইউ এছ অ'পেনৰ মিক্সড ডাবলছৰ খিতাপ জয় কৰাৰ পাছত ছানিয়াৰ এয়া একেলেথাৰিকৈ দ্বিতীয়টো খিতাপ।

## ভাৰতীয় ক্ৰিকেট দলৰ ইংলেণ্ড ভ্ৰমণ

ইংলেণ্ডৰ হাতত টেষ্ট শৃংখলাত ১-৩ ব্যৱধানত পৰাজিত হৈ শৃংখলা হেৰুওৱাৰ পিছত পাঁচখনীয়া এদিনীয়া শৃংখলাটোত ভাৰতীয়দলটোৱে ৩-১ত জয়লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। আনহাতে টেষ্টত শিখৰ ধৱন, মুৰলী বিজয়, চেতেশ্বৰ পূজাৰা বা বিৰাট কোহলি আদিৰ দৰে খেলুৱৈসকলো বিফল হয়।

ইপিনে টেষ্টত শোচনীয় পৰাজয়ৰ পিছত ভাৰতীয় ক্ৰিকেট নিয়ন্ত্ৰণ পৰিষদ (বিচিচিআই)য়ে প্ৰাক্তন অলৰাউণ্ডৰ তথা অধিনায়ক ৰবি শাস্ত্ৰীক টিম ইণ্ডিয়াৰ ডাইৰেক্টৰ হিচাপে নিযুক্তি দিয়ে। প্ৰথম এদিনীয়া পৰিত্যক্ত হোৱাৰ পিছত পিছৰ তিনিখন মেচত ভাৰতে ক্ৰমাগতভাৱে জয়লাভ কৰি শৃংখলাটো ৩-১ ব্যৱধানত দখল কৰে। উল্লেখ্য যে এই জয়েৰে ২৪ বছৰৰ মূৰত ইংলেণ্ডৰ মাটিত ভাৰতে এদিনীয়া শৃংখলা দখল কৰে।

এদিনীয়া শৃংখলাটোত জয়লাভ কৰিলেও ভাৰতীয় দলটোৱে ইংলেণ্ডৰ বিৰুদ্ধে খেলা একমাত্ৰ টি-২০ মেচখনত মাত্ৰ ৩ ৰাণৰ ব্যৱধানত পৰাজিত হয়। জয়ৰ বাবে ইংলেণ্ডে বান্ধি দিয়া ১৮১ ৰাণৰ লক্ষ্যৰে খেলা ভাৰতীয় দলটোৱে নিৰ্ধাৰিত অভাৱত ৫টা উইকেট হেৰুৱাই ১৭৭ ৰাণহে কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

## ইউ এছ অ'পেন—২০১৪

পুৰুষ ছিংগলছ : বছৰটোৰ অন্তিমখন গ্ৰেণ্ডস্লাম

প্ৰতিযোগিতা 'ইউ এছ অ'পেন' টেনিছ এইবাৰ বৃহৎ অৰ্থটনেৰে সামৰণি পৰে। জ'ক'ভিছ, ফেডেৰাৰ, ম'ৰে আদি তাৰকা খেলুৱৈৰ কোনোজনেও ফাইনেল খেলাৰ যোগ্যতা অৰ্জন কৰিব নোৱাৰিলে। ফাইনেলত উপনীত হয় উদীয়মান খেলুৱৈ জাপানৰ কেই নিছিকিৰি আৰু ক্ৰ'ৱেছিয়াৰ মাৰিন চিলিছ। ফাইনেল খেলখনত চিলিছে অতি সহজে ৬-৩, ৬-৩, ৬-৩ ছেটত জয়লাভ কৰি গ্ৰেণ্ডস্লাম চেম্পিয়ন হিচাপে নিজৰ নাম লিপিবদ্ধ কৰে। ফাইনেলত হাৰিলেও নিছিকিৰিয়ে কোনো গ্ৰেণ্ডস্লামৰ ফাইনেলত প্ৰবেশ কৰা প্ৰথমগৰাকী এছিয়ান খেলুৱৈৰূপে ৰেকৰ্ডৰ অধিকাৰী হয়।

মহিলা ছিংগলছ : প্ৰত্যাশিতভাৱেই ছেৰেনা উইলিয়ামছে ইউ এছ অ'পেনৰ মহিলাৰ ছিংগলছ খিতাপ জয় কৰিছে। আমেৰিকাৰ বৰ্ষীয়ান তাৰকাগৰাকীয়ে ফাইনেলত ডেনমাৰ্কৰ কেৰ'লিন ব'জনিয়াকিক ৬-৩, ৬-৩ ছেটৰ ব্যৱধানত পৰাস্ত কৰে। এয়া হৈছে ছেৰেনাৰ বৰ্ষটো ইউ এছ অ'পেন আৰু কেৰিয়াৰৰ অষ্টাদশ গ্ৰেণ্ডস্লাম খিতাপ।

পুৰুষৰ ডাবলছ : আমেৰিকাৰ বব আৰু মাইক ব্ৰায়ানে স্পেইনৰ মাৰ্চেল গ্ৰেন'লাৰ্ছ আৰু মাৰ্ক ল'গেজৰ যুটিক ৬-৩, ৬-৪ ছেটৰ ব্যৱধানত পৰাস্ত কৰি চেম্পিয়ন হয়। এয়া হৈছে তেওঁলোকৰ পঞ্চমটো ইউ এছ অ'পেন আৰু বৰ্ষদশ গ্ৰেণ্ডস্লাম খিতাপ। তদুপৰি এই খিতাপ লোৱাৰ লগে লগে কেৰিয়াৰৰ এশ সংখ্যক ডাবলছ জয়ী হোৱাৰ গৌৰবো অৰ্জন কৰে ব্ৰায়ান ভাতৃদ্বয়ে।

মহিলা ডাবলছ : ইউ এছ অ'পেনৰ মহিলাৰ ডাবলছ খিতাপ জয় কৰিছে একাটেৰিনা মাকাৰ'ভা আৰু এলেনা ভেছলিনাই। চতুৰ্থ বাছনিৰ ৰাছিয়ান যুটিটোৱে ফাইনেলত মাৰ্টিনা হিংগিজ আৰু ফ্লেভিয়া পেনেট্ৰাৰ যুটিক ২-৬, ৬-৩, ৬-২ ছেটত পৰাস্ত কৰে।

মিক্সড ডাবলছ : ব্ৰাজিলৰ ব্ৰুনো ছ'ৰাৰেজক সংগী কৰি ইউ এছ অ'পেনৰ মিক্সড ডাবলছ শাখাৰ চেম্পিয়নৰ খিতাপ জয় কৰে ছানিয়া মিৰ্জাই। □

## ঠাইৰ চিনাকি জেনেভা

■ সংগীতা দাস



জেনেভা হৃদৰ পাৰত অৱস্থিত জেনেভা চহৰখন ছুইজাৰলেণ্ডৰ এখন অন্যতম ধুনীয়া ঠাই। আল্পছ আৰু জোৰা পৰ্বতমালাই আগুৰি থকা এই ঠাইখন পৰ্যটকৰ বিশেষ আকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰ। চহৰখন বিমান, মটৰগাড়ী আৰু ৰেলগাড়ীৰে পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশৰ লগত সংলগ্ন। মাত্ৰ কেইঘণ্টামানৰ ভিতৰতে কেইবাখনো ইউৰোপীয় চহৰ যেনে—পেৰিছ, মিলান, লণ্ডন, ৰোম আদিৰপৰা বিমানেৰে গৈ জেনেভা পাব পাৰি। চহৰখনৰ যাতায়াত ব্যৱস্থা অতি উন্নতমানৰ। ইয়াৰ পৰ্যটকৰ বাবে আকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰ হৈছে জেনেভা হৃদ। তদুপৰি ইয়াৰ বিশাল ফোৱাৰা, (Giant fountain) ফুলৰ ঘড়ী, চেইণ্ট পীটাৰ্ছ গীৰ্জা আদি দৰ্শনীয় স্থান। ইয়াত ১২টা মিউজিয়াম আৰু বিভিন্ন কলা প্ৰদৰ্শনৰ বাবে ৩০টাতকৈও অধিক ভৱন আছে।

জেনেভা চহৰখন ইয়াৰ অতি উন্নতমানৰ ঘড়ী নিৰ্মাণৰ বাবে পৃথিৱী বিখ্যাত। তদুপৰি জেনেভাৰ চকলেট আৰু সুগন্ধিয়েও গোটেই বিশ্বত সমাদৰ লাভ কৰিছে। পৃথিৱীৰ ব্যয়বহুল চহৰবোৰৰ ভিতৰত এখন হৈছে জেনেভা। অৱশ্যে একে সময়তে ইয়াৰ বাসিন্দাসকলৰ জীৱন ধাৰণৰ মানো অতি উন্নত। ফুটবল আৰু আইচ হকী ইয়াৰ অন্যতম জনপ্ৰিয় খেল। তদুপৰি

পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশৰপৰা স্কি কৰিবলৈ ইয়ালৈ খেলুৱৈসকল আহে।

ছুইজাৰলেণ্ডৰ দ্বিতীয় বৃহৎ জনবহুল ঠাই হৈছে জেনেভা। ২০১৪ চনৰ জুন মাহৰ লোকপিয়ল অনুসৰি ইয়াৰ জনসংখ্যা ১,৯৬,২৫৭ জন। অৱশ্যে ইয়াৰ জনসংখ্যাৰ শতকৰা ৪৮ ভাগ হৈছে ছুইজাৰলেণ্ডৰ বাহিৰৰ। এই

চহৰখনক এখন গোলকীয় চহৰ বুলি ক'ব পৰা যায়। ইয়াত ২০টাতকৈ অধিক আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংস্থাৰ মুখ্য কাৰ্যালয় অৱস্থিত। এইবোৰৰ ভিতৰত ৰাষ্ট্ৰসংঘ (UNO), বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থা (WHO), ৰেড ক্ৰছ ছ'চাইটি (Red Cross Society), বিশ্ব বাণিজ্য সংস্থা (WTO), আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় শ্ৰমিক সংস্থা (ILO) ইত্যাদিয়েই প্ৰধান। ইয়াত ১৬০ খনতকৈও অধিক দেশৰ দূতাবাস আছে।

১৮৬৪, ১৯০৬, ১৯২১ আৰু ১৯৪৯ চনত ইয়াতেই আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় জেনেভা চুক্তি স্বাক্ষৰিত হয়। যুদ্ধ বন্দী সৈনিকসকল আৰু সাধাৰণ নাগৰিকৰ সুৰক্ষাৰ বাবে চাৰিখনকৈ চুক্তি স্বাক্ষৰিত হয়। এই চুক্তি অনুসৰি কোনো দেশে শত্ৰুপক্ষৰ দেশক আক্ৰমণ কৰিলেও সেই দেশসমূহৰ চিকিৎসালয়বোৰত কেতিয়াও আক্ৰমণ কৰিব নোৱাৰিব। তদুপৰি কেইবাটাও এনেধৰণৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হয়।

জেনেভাৰ চৰকাৰী ভাষা হৈছে ফৰাছী। অৱশ্যে ইয়াত ইংৰাজী ভাষা কোৱা লোকৰ সংখ্যাও কম নহয়। চহৰখনত যিহেতু কেইবাটাও আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংস্থাৰ মুখ্য কাৰ্যালয় অৱস্থিত, ইয়াত কৰ্মৰত বহুতো লোকে ইংৰাজী ভাষা ব্যৱহাৰ কৰে। □



◀ মারিন চিলিছ



ছেবেগা উইলিয়ামছ ▲



বব ব্রায়ান আৰু মাইক ব্রায়ান ▲



ছনিয়া মিৰ্জা আৰু কাৰা ব্লেৰ ▲



ব্ৰন' ছ'ৰাবেজ আৰু ছনিয়া মিৰ্জা ▲



একাটেবিগা মাকাৰ'ভা আৰু এলেনা ভেছলিনা ▲

## এছিয়া মহাদেশৰ কেইখনমান দেশৰ ৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰতীক



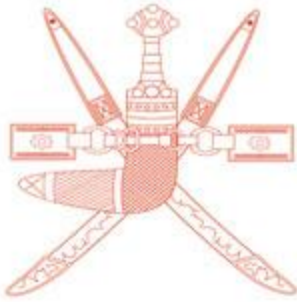
কম্বোডিয়া



চাইপ্ৰাছ



কাজাকিস্তান



ওমান



কাটাৰ



ছেদি আৰব



তাজিকিস্তান



তুৰ্কী



সংযুক্ত আৰব আমীৰ ছহী



উজবেকিস্তান



ভিয়েটনাম



য়েমেন



জৰ্জিয়া



ব্ৰুনেই